

Hösten
2013

lilla tidningen

Gruppårsändelse till hushållen i och kring Söderköpings kommun

www.lillatidningen.com

**Söderköpings Gästabud
och Östgötadagarna**

Foto Inger Jansson

Miljöer och naturvärden förstörs ...men kallas ironiskt nog för modern skogsvård

Varför får kortsiktigt, ekonomiskt tänkande tolkningsföreträdare i skogsbruket?

Överallt ser man skogar skövlas. Kalhyggena breder ut sig som en löpeld över stora delar av vår gemensamma miljö. För gemensam är den. Jorden tillhör alla.

Det är minst sagt egendomligt att skogsägarna – förvaltarna av vår gemensamma miljö – tillåts bära sig åt hur de vill i naturen. Livsmiljöer för mängder av djur och växter försvinner i ett nafs. Skogsmaskiner lämnar stora och fula spår efter sig. En och annan ensam, avbruten pinne står kvar i ett landskap av efterlämnad bråte. Strövmråden är försvunna. Kvar är rester efter ekonomisk, modern skogsvård. Just så kallas eländet. Skogsvård.

Jag kan för mitt liv inte begripa hur detta får förekomma. Hur en enskild skogsägarintressen har företrädare framför alla andras? Maximering av en enda parts ekonomiska intressen gör automatiskt alla andra till förlorare.

Det talas vitt och brett från politiskt håll om vikten av miljövärd. Om vikten av

hållbar utveckling. Om hänsyn till miljön. Hur kommer det sig att hänsyn till människan inte ingår i den bilden?

Alla känner säkert igen sig i det här. Alla har sett sin barndoms marker förstöras till oigenkännlighet. Vi står där med gråten i halset. Vi känner avsky. Vi blir förbannade.

Förr tog man skogen med varlig hand. Mångfalden bevarades. Man kände igen sig.

Just att man kan känna igen sig och att kunna njuta av vår underbara skogsmiljö, måste bli vägledande inom skogsbruket. En del av vinsterna från avverkning måste gå till att ett visst antal träd per ytenhet står kvar efter avverkning. Skogskänslan får inte gå förlorad! Och det måste gå att ta sig fram igen efter avverkningen.

Det finns lyckligtvis en och annan skogsägare som vårdar sin skog ömt. Ja det finns strålande exempel. Men exemplen är på tok för få.

De goda exemplen måste tas efter.

Vidar Jansson

Vidar Jansson

Borum Dammsätter
614 90 Söderköping
0121-42135
mobil 070-3108370

e-post
info@lillatidningen.com

Hemsida
www.lillatidningen.com

Ansvarig utgivare
och redaktör
Vidar Jansson

Artiklar och insändare
helst som e-post
eller via vår hemsida
www.lillatidningen.com

Layout
Vidar Jansson

Grafisk produktion
Vidar Jansson

Tryck
Pressgrannar AB

Gruppförsändelse
till hushåll i och områden
kring Söderköpings
kommun

Tidningen är religiöst
och partipolitiskt
obunden

Rättelse

I sommarnumret av lilla tidningen fanns på sid 18 och 19 bilder från midsommarfirande vid Brunnen. Fotografen angavs olyckligtvis inte.

Så här i efterhand vill vi meddela att de är tagna av Petra Karlsson.

lilla tidningen ber Petra om ursäkt för det inträffade.

Jag måste bara ifrågasätta...

Det finns ett antal beslut som politikerna i Söderköping tagit och som förvånar. Frågan är om besluten motsvarar vad huvuddelen av invånarna anser. Finns det stöd för besluten helt enkelt.

Eftersom så många man talat med har avvikande uppfattning än vad de politiska besluten innebär, kanske det kan vara på sin plats att titta närmare på saken.

Satsningen på eget kommunalt fibernät

Satsningen är en "het potatis". Många och märkliga uttalanden har gjorts och görs alltjämt. Beskyllningar. Vad är rätt? Frågan är så intressant att lilla tidningen valt att låta Magnus Berge komma till tals på en helsida. En särskild artikel finns också för det som politikerna inte redogjort för.

Förfart och Mariehovsområdet

Bortåt 40 år har frågan om att förlägga E22 utanför Söderköpings tätort varit aktuell. Alla har varit överens om att en förfart behövs. Flera olika förslag har dryftats genom åren – öster eller väster om staden. Men någon politisk enighet har inte funnits. Alltså heller inget att redovisa för Vägverket.

För ett antal år sedan blev frågan "het". Det blev nödvändigt att ta ett beslut om vad "Söderköping" vill. Innan dess ingen planering från Vägverkets sida.

I och med detta lades fram många olika förslag. Olika alternativa vägkorridorer väster om staden diskuterades, liksom hur Göta kanal skulle passeras - högbro, lågbro, två broar, akvedukt och så "båtlyften" givetvis.

Efter mycken vända bestämde sig våra politiker för att förordas ett stadsnära, västra alternativ. Vägverket tog förslaget, medan passagen av Göta Kanal ligger hos Göta Kanal och Vägverket att besluta.

Likväl lanserades i kommunen båtlyft som alternativ. Göta Kanal sade bestämt nej, men förslaget fortsatte att förordas av politiker i vår stad. Frågan har efterhand "dött". Men mycket tid och mycket pengar satsades på ett "omöjligt" förslag.

När väl beslutet om ett västra, stadsnära alternativ tagits, började politiker på allvar intressera sig för Mariehovsområdet

för framtida utbyggnad av staden och området inköptes till kommunen.

Området är emellertid av riksintresse att bevara. Länsstyrelsens enheter är oroliga för utvecklingen. Inte nog med detta – området är också rikt på fornlämningar och måste undersökas arkeologiskt om det nu över huvud taget kan bebyggas.

Det tillkommer en aspekt på val av område och köp: Innan ens E22 har flyttats utanför staden som en förfart, planerar kommunen att bygga utanför E22. Det vill säga, att när E22 byggs, kommer man i praktiken att bygga en ny genomfart i Söderköping, inte en förfart.

Grönområden bebyggs

All erfarenhet har visat att människors livskvalitet och hälsa gynnas av att ha tillgång till grönområden och gröna oaser i städer. I vår stad gör man tvärt om. Vikingavallen ska bebyggas. Kreaturssvallen står på tur och vår unika Brunnsmiljö är hotad.

Istället för att satsa på att utveckla det som är unikt med Söderköping – och till detta hör vår brunnsmiljö – så ska den tas i anspråk för bostäder. Det unika och det som lockar besökare försvinner.

Medvetet förstörs kulturvärden. Medvetet tas det unika bort. Det vackra och det fascinerande i vår historiska miljö ödeläggs. Vad har vi kvar om den här utvecklingen får fritt spelrum? Vad ska vi överlämna till kommande generationer att glädjas över?

Risken är stor att kommande generationer kommer att se våra beslut med avsky. Vissa beslutsfattare kommer säkert att stämplas som skyldiga. Men vad hjälper det? Det som är borta är borta.

Visst finns goda exempel

Jag är övertygad om att våra politiker vill sina invånares bästa. Kanalhamnens utformning är ett utmärkt exempel på att utveckling och bevarande kan gå hand i hand.

Det är nog i just det som vår kära stad har sin framtid.

Vidar Jansson

Goda grannar, trivsel och trygghet

Kom och upptäck våra trevliga bostadsområden i Söderköping – nära både centrum och naturen

 Ramunderstaden
BO DÄR DU VILL LEVA

Telefon 0121-196 02 / www.ramunderstaden.se

**Söderköpings
Djurklinik**
ARTROKLINIKEN
Leg. vet. Krister Julinder
0121-10065

www.animalartroclinic.se
animalartroclinic@telia.com

Projektledaren om *Gästabudet*

Snart är det dags för årets höjdpunkt. Mina barn påpekar minst varannan dag ”nu är det snart Gästabud mamma, då ska jag kolla på alla gycklare, eldshower, tornerspel, Arkadia och hans magikerkompisar”. Barnen sitter hemma med programbladet och ringar in allt de vill uppleva. Det blir lite tajt att hinna med eftersom många av de inringade showerna är samtidigt.

Min snart 7-åriga son Vide sade igår ”Mamma, jag skall komma till er ibland för att se om ni behöver hjälp med något men jag hinner nog inte hjälpa till så mkt. Men jag skall hjälpa dig med kolla att tornerspelet är bra.” Både han och min 10-åriga dotter Ylva sover i tält i kyrkparken med pappa under Gästabudshelgen och ägnar dagarna åt att springa runt och göra så mkt som möjligt.

Precis som förra året känns det spännande, roligt men såklart också lite pirrigt. Har vi tänkt på allt?

I år är det dock lite som att mycket går på räls. Självklart är det massor att göra och tänka på inför Gästabudet, men ett andra år som Projektledare är ju alltid mycket lättare än det första.

Vi är nu inne på sluttampen med att få de sista pusselbitarna på plats, rekvisitan skall ut och allt skall byggas upp.

Även i år har vi en diger repertoar med fantastiska artister som alla är värda att se. Vårt härliga tornerspelsgång, lord Severin Unicorn och hans riddare gästar oss som vanligt. TRiX med sin fantastiska eldshow. Alla gycklargrupper och musiker ute på gatorna, NoMeMus

konserter, Urdartatern ,

Magikergränd, bågskyttar tillsammans bjuder de på ett härligt program. Och för alla som vill tävla eller prova på själv finns många utmaningar och möjligheter.

Marknaden blir minst lika stor och omväxlande som förra året. Där kan man hitta allt från kryddor och godis till vackra smycken, glas, leksaker, kläder, speglar, tråg, redskap och mycket därtill.

Så fantastiskt det känns att vi år efter år under en helg kan göra om Söderköping till en medeltida mötesplats. Tack alla volontärer, sponsorer och alla andra som gör detta möjligt!

Korp Wallman

Nordens häftigaste eldshow!

”Myter av Eld – an evening in flames” heter gycklargruppen TRiX nya föreställning som enligt dem själva är Nordens häftigaste. Vi som sett deras tidigare föreställningar kan nog utgå från att det åtminstone bör finnas en viss sanning i det påståendet. För skickliga akrobater och eldar-tister har de alltid varit! Föreställningen hämtar framför allt inspiration ur Gutasagan och berättelsen om Tjelvar. Tjelvar var den förste som gjorde upp eld på Gotland, som dessförinnan sjönk ned i havet om dagen och steg upp om natten. På så vis hindrade han ön från att varje dag åter sjunka ned i havet. Men den bygger också till

delar på Kalevalaepoet och maktkampen mellan det mörka Pohjola och det ljusa Kalevala. Kaskader av gnistor och brinnande järn kommer att lysa upp scenen i en häftig blandning av eld, pyroteknik och musik. För musiken står kompositören Jonas Färnlöf som också själv är med i föreställningen och framför originalmusiken genom att loopa livespelad sång, trummor, sälglöjt och smidesstäd m.m. I Myter av Eld är han förutom musiker även med ute på scenen mitt i elden. ”Vi vill helt enkelt göra världen lite bättre en bit i taget med cyckel som verktyg.” Så motiverar TRiX sin

verksamhet på sin hemsida. Och frågan är om de inte också lyckats i den föresatsen. För så mycket spänning, skratt, förundran och beundran som de under åren skapat hos sin publik kan nog ha haft sin positiva påverkan. Gruppen bildades redan 1997 och har sedan dess spelat nordens största eldföreställningar, teater för unga och vuxna och också arbetat pedagogiskt i skolor, bl a här i Söderköping. Eldgruppen Löpeld är framväxt just ur ett projekt på Ramunderskolan.

Myter av Eld visas på tornerspelbanan fredag kl 22.00 och lördag kl 21.30.

Söderköpings Cementgjuteri AB

**Tillfälle
att förnya**

Enskilt avlopp & prisvärda reningsverk från Terana, Baga & Tranås. Hör med oss!

www.sceab.se

Margaretagatan 37 Söderköping 0121-10241

Insamlingen

 Världens Barn
Radiohjälpen 90 1950-6
i oktober

I Söderköping är vi en liten grupp som sedan 2005 arbetat för Världens Barn. Den består av frivilliga från LIONS, IOGT-NTO, Rädda Barnen, Röda Korset, PMU (pingstkyrkan), Vintervadskyrkan, Svenska Kyrkan.

länge. Det går även att skicka via telefon, tyvärr går även lite av gåvan till telefonbolagen.

LOPPIS kommer att arrangeras i S:t Laurentii församlingshem lörd den 12 oktober kl 10-15.

Förra året 2012 blev resultatet för kommunen 120 000 kr. Detta tack vare 50 000 från Söderköpings Brunn. Resterade bidrag från olika företag insamlade i BÖSSOR PÅ STAN, frivilliga som står på gator och torg samt utanför Livsmedelsbutiker.

Till den tar vi emot saker under fredagen 11 okt kl 10-18 eller efter överenskommelse 0709 56 53 37. Bielkegatan 2. Vi kan ej ta emot stora möbler, kläder eller böcker.

På lördagen finns även Kaffeservering, försäljning hembakat och Skördealster som Svenska kyrkans Internationella gupp ansvarar för.

En "JUBILAR" lånade ngr bössor till sitt firande och detta gav ett gott tillskott, kanske ett Tips att komma ihåg.

Vi behöver alltid bli fler som hjälper till, är Du intresserad så ta kontakt med de organisationer som nämndes tidigare. Vi får utbildning, tips och stöd av vår regionsamordnare Per Åkerström Linköping.

I år är huvudveckorna 40 o 41, då visas samtidigt reportage i SVT om vad organisationerna som är med har gjort för nytta-

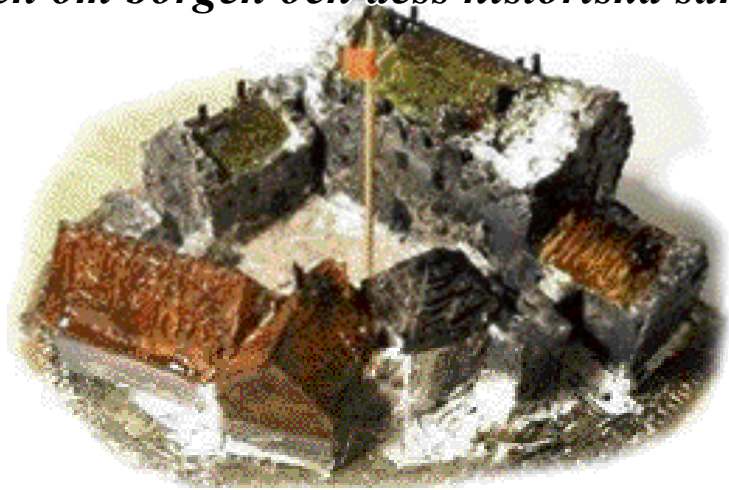
Att det är Radiohjälpen som står bakom och pg nr 90 1950-6 vet vi sedan

Margareta Zackrisson

Plats och aktivitet timme för timme på nästa uppslag

Utställning om Skällviks Borg - berättelsen om borgen och dess historiska sammanhang

Utställningen pågår under Söderköpings Gästabad t o m söndagen den 1 sept
Ett **föredrag** hålls (under Gästabadet) lördagen den 24/8 kl 1300.

Utställning och föredrag på Stinsen - övervåningen. Fri entré.

Berättare Dag Södling och Vidar Jansson

www.skallviksborg.se

PLUSPOOLEN

Hösterbudande

10% på alla

pooler, pooltillbehör och kemikalier Gäller tom 30/9

Tel. 0121 290 80

Mob. 0708 77 35 00

sven@pluspoolen.com

Bäst på Service!

Mekonomen
Bilverkstad

Dela upp kostnaden
med Mekonomenkortet

BilTeknik
I SÖDERKÖPING AB

0121-217 60

Välkommen!

Rep & Service av **AC**

John Hennings
Fysioterapi

John Hennings
- Leg. Sjukgymnast
- Specialiserad på fotrelaterade besvär
- SuperSole™-skoinlägg
www.henningsfysio.se

Tel. 0121-148 49 Prästgatan 4, 614 30 Söderköping

Det räcker med en entreprenör

Allt inom bygg och vs

Murning • kakel • klinker • Markarbeten med minigrävare • Köksinredningar • Utbytesluckor

Hans Öberg

Bygg & VVS

tel 070-782 57 76

Båg-skyttet

Äkta sjörövare bakom gästabudets båg-skyttetävling

Bågskytte-tävlingen under gästabudet lär vara Sveriges äldsta, den första hölls, enligt en mycket obekräftad källa, här i staden hösten 1394. Visserligen har det varit uppehåll ett antal hundra år, men traditionen är stark! Bakgrunden till tävlingen är dramatisk och mörk. Den startade efter att staden ödelagts av ett gäng sjörövare, Vitaliebröderna, som satte skräck i länderna kring Östersjön i slutet av 1300-talet.

Vitaliebröderna och deras sjöröveri

I det medeltida Söderköping fanns ett försvar bestående av ett stadsgarde på ca 20 man, utrustade med järnhatt, spjut, sköld och svärd, harnesk eller pansar och båge med tre tolfter pilar.

Tyvärr räckte försvaret inte särskilt långt när Vitaliebröderna plundrade staden på midsommardagen 1394! Tidigt på morgonen anlände en flotta med 30 koggar. På dem fanns 4 riddare, en väpnare och över 1200 bågskyt-tar.

Vitaliebröderna härjade på Nordsjön under slutet av 1300-talet. Anledningen var kriget mellan Albrekt av

Mecklenburg och drottning Margareta. Mecklenburgar-nas bas var det svårantagliga Stockholm, men eftersom den svenska landsbygden var i Margaretas händer måste stadens garnison och dess borgare få förstärkning och proviant från havet. Man löste problemet genom att anlita sjörövare, dvs vitalianerna.

Mellan 1390 och 1395 var hela Östersjön och tidvis även Nordsjön osäkert. De brände Malmö, plundrade Bergen och Söderköping, Västerås och erövrade Visby. Deras framgångar var så stora att drottning Margareta tvingades till förhandlingsbordet. Fredsavtalet innebar att Albrekt skulle bli fri mot en bot på 60 000 mark, motsvarande drygt tolv ton silver!

Anförare Yngve blev bågskytte-tränare – en skröna?

Efter plundringen av Söderköping så tog borgmästaren beslut om att staden skulle vara bättre förberedd inför framtida attacker. Stadsgardets anförare Yngve Trött fick i uppgift att träna alla vapenföra söderköpingsbor i konsten att skjuta pilbåge. Den uppgiften tog han på största allvar! Redan på hösten anordnades den första tävlingen för att utröna vem som var skickligast i att han-tera pil och båge. Inte helt oväntat var det Yngve själv som segrade.

Gästabudets tävling 2013

Skyttetävlingen under gästabudshelgen har stadigt ut-vecklats under åren och innehåller nu både tävling på skjutfält och skyttestig samt flightsskytte. Dessutom finns en särskild tävling för barn.

Alla som deltar skall ha egen utrustning med bågar och pilar som skall godkännas av tävlingskontrollanten. Där-till krävs passande historisk klädsel!

Med åren har antalet deltagare ökat och de blir allt fler som kommer långväga ifrån. Tävlingen är inte bara rolig för de som deltar, det finns många spännande moment även för intresserade åskådare.

Hans Tveskägg ger sitt omdöme om täv-lingen

”Juvelen i kronan på Söderköpings utmärkta gästabud är Yngve Trötts bågskytte-tävling. Den största och roligaste tävlingen i Sverige för historiska (medeltida) bågskyt-tar. YT är ett arrangemang som för varje år lyck-ats överträffa sig själv och ständigt förbättrats. En stor eloge till gänget bakom tävlingen, jag för-står och uppskattar till fullo er stora arbetsinsats. Mvh Tveskägg, CoSS”

Barbro Mellqvist
Medeltidscentrum

Festivalen för Nordisk Medeltida Musik – No-memus, som sedan sex år anordnas inom ramen för Söderköpings Gästabud, har detta år följt med i te-mat kring biskopen Brask och de 500 åren sedan han tillträdde 1513 i Linkö-pings stift.

Men var hamnar vi då? Är vi inte då bortom medelti-den? Tidsgränser är alltid efterkonstruktioner. Var man ska dra den bortre gränsen för så kallad medeltid är omtvistat. Nome-mus har brukat utgå från tiden till och med 1400-ta-let.

Men i Sverige var allt lite senare än nere på den eu-ropeiska kontinenten, så det är inte långsökt att tänka att även början av 1500-talet kan räknas dit. Sedan är det ju alltid in-tressant att tänja på ramar och att även utforska grän-serna för en tidsepok.

Vad som sedan kom att kallas renässans var ingen stor epok i vårt land, så det är snarare en kort mellan-period till det som sedan kom att bli den ”nya” ti-den, barocken och tiden för de stora nationalsta-ternas framväxt och eta-blering. I Sverige förbe-dades ju det med Gustav Wasa och en viktig del i omdaning av landet var också reformationen.

NoMeMus 2013 - En resa ut ur Medeltiden

Ensemble **Rondellus** både spelar och sjunger den vackra och förfinade hovmusiken

1500-talet blev alltså en brytningstid, en över-gångstid. Brask var ju ock-så mitt uppe i detta. Han höll fast vid det katolska och representerade också den kultur som utgick från det, och som successivt slogs sönder.

Detta blir därför musikens och musikhistoriens kopp-lingar för årets Nomemus. Gäster från Finland – Ca-pella Pro Vocale, kommer att bjuda på kyrkosång ur den gamla skolan; med av-ancerad vacker flerstäm-mighet.

Och över Östersjöhavet kommer även musik från den höviska ”finare” kul-turen vid Europas hov och herresäten. Estländska en-semblen Rondellus gestal-tar den ljuva smärtan eller vemodiga njutningen; kär-leksteman – som alltid, ut-ryckt i lyrik, sång och lek.

Övergången till reforma-tionens kyrkosång och traditioner kommer att berättas om i ett föredrag med forskaren Mastias Lundberg. Och lite som en parallell till detta hör vi även den folkliga kultu-rens visor och ballader i ett program med den svenska kvartetten Bessman.

Lars H Jonsson

Gästbudsprogrammet

PROGRAM

Benbrott, halsbränna och solsting kan inträffa, för uppdaterat program se www.gastabud.se

Torsdag

Tors-Sönd. Sångkurs; gregoriansk sång och flerstämmig kyrkosång
Kursledare: Veikko Kiiver.
Ytterligare info och anmälan: se www.nomemus.se

Fredag

Stadens handlare och krögare håller öppet med olika erbjudanden.

I Brunnsparken anländer riddarna och andra historiska sällskap med sina hästar och tält. Kika gärna in hos dem!

09.00- Medeltidskyrkorna håller öppet sent
S:t Laurentii och Drothem håller öppet till sena kvällen.

10.00- Korps handelshus med varor och upplevelser
20.00 Kyrkparken

15.00- Workshop – medeltida balladdans och sång

17.00 Instruktor: Marie Länne Persson
Ytterligare info och anmälan: se www.nomemus.se

16.00- Minimarknad på Skvallertorget i

19.00 Drothemskvarteren

16.00- Magikergränd inbjuder till Landet Kring
20.00 Utställningar, prova på, föreställningar med trollkarlar, magiker & sagoberättare. Storgatan, p-plats för kvastar finns inom området. Entré 60:-, kom och gå som du vill under hela dagen 100:-

16.00- Medeltida marknad

20.00 Kläder, snycken, leksaker, glas, hantverksuppvisningar, läderarbeten och mycket mer. Kyrkparken

16.00- Infotältet öppet

20.00 Glad personal som informerar om gästbudet och säljer biljetter till de olika programmen. Rådhusorget

16.00- Utställning, stadens historia

20.00 Stadshistoriska museet. Kyrkparken

16.00- Hästskjuts

20.00 Utgår från Kyrkparken och Brunnsparken.

16.00- Hildurs krog mättar hungriga magar

20.00 Brunnsparken

Fredag forts.

16.30 Uppdrag och krumbukter med TRiX

Kyrkparken

16.30 Föreställning i Magikergränd

Obs flera olika föreställningar under dagen. Info vid entrén.
Entré 60:-, kom och gå som du vill under hela dagen 100:-.
Storgatan

17.30 Pest & Kolera

Uppdrag och smärtsamt roliga galenskaper. Smultronstället

17.30 Liten gycklarshow med Mareld

Skvallertorget

17.30 Föreställning i Magikergränd

Obs flera olika föreställningar under dagen. Info vid entrén.
Entré 60:-, kom och gå som du vill under hela dagen 100:-.
Storgatan

18.00- Gästbudets gästbud

sent Gästbudets mattorg frestar med mat och gotter i medeltida tradition. Rådhusorget

18.00- Kurs i brickvävning under ledning av Spångmurs

19.00 Kostnad inkl brickor & garn 80:-. Kyrkparken

18.00 Medeltidsbandet Skräl

Med stora trumman, säckpipa och flöjt. Kyrkparken

18.30 Gycklarföreställning med Bastardus

Fakir, jonglering och lite akrobatik. Brunnsparken

18.30 Gästbudets stolta invigning

Tal av Inga-Lill Östlund, musik och roliga upptåg av Skräl, Magikergränd och TRiX. Allt i närvaro av tornerspelens riddare med hästar. Kyrkparken

19.00 Beowulf- eller Danmark har alltid ett behov av hjälp

Teaterföreställning med Dramatis Personae. Rådhusorget

19.00 Medeltidsbandet Krabat underhåller

Parken, Söderköpings Brunn

19.00 Kortege med riddare och hästar till eldspelet

Start Kanalhamnen

18.30- Pest & Kolera utmanar

20.00 Utmanar med upptåg och smärtsamt roliga galenskaper. Lite här och där i Kanalhamnen.

19.30 Eldspel med Lord Severin Unicorn & hans riddare

Entré 60:-. Brunnsparken

19.30 Historisk vandring i stadens tusenåriga historia

Guidad vandring. Start Infotältet, Rådhusorget

Fredag forts.

19.30 Gycklarföreställning med Bastardus

Fakir, jonglering och lite akrobatik. Smultronstället

20.00 Invigning av NoMeMus

Kommunfullmäktiges ordf Anders Eksmo inviger 2013 års NoMeMus. Konsert: Triste Plaisir – kärlekssånger från renässansen. Medverkande: Ensemble Rondellus
Entré 50:-, Drothems kyrka

20.00 "Lite mindre lite mysigare" med Mareld

Eldföreställning, Kyrkparken

20.30 Medeltidsbandet Krabat underhåller

Rådhusorget

20.30 Gycklargruppen Uthopia utmanar alla sinnen

Brunnsparken

21.30 Medeltidsbandet Krabat

Brunnsparken

22.00 Myter av Eld - An Evening in Flames

eldshow med gycklargruppen TRiX
Entré 100:-. Tornerbanan, Brunnsparken. Med stöd av Ramunderstaden.

22.00 Gycklargruppen Uthopia utmanar alla sinnen

Brunnsparken

Lördag

Stadens handlare och krögare håller öppet med olika erbjudanden.

09.00- Medeltidskyrkorna håller öppet

sent S:t Laurentii och Drothem håller öppet till sena kvällen.

10.00- Kurs i brickvävning under ledning av Spångmurs

12.00 Kostnad inkl brickor & garn 170:-. Kyrkparken, Korps läger

10.00- Smidesworkshop

12.00 Gör din egen kapsylöppnare, trollkors eller krok. För alla från

14.00- 7 år. Kostnad 250:- för 1 timme, drop-in när det passar.

17.00 Kyrkparken, Korps läger

10.00- Kampen om Stora Silverskatten

15.30 Femkamp med lekar och spel som hämtats från medeltiden.

Segraren vinner hela 3 000 silverpenningar!

Prisutdelning kl. 16.00, Skönbergagatan

10.00- Utställning, stadens historia

18.00 Stadshistoriska museet, Kyrkparken

10.00- Prova på – smärtdans med riddarna från Vena gård

19.00 Upphåll för tornerspel och kortege. Brunnsparken

Lördag forts.

10.00- Yngve Trötts bågskytteävling, del 1 skyttestig

12.00 Egen tidsenlig utrustning och klädsel krävs. Anmälan från fredag kl 16.00 till tävlingens start.
Startavgift 110:-, varav 10:- går oavkortat till vinnarens pengapung. Brunnsparken, bågskyttefältet

10.00- Medeltida marknad

19.00 Kläder, snycken, leksaker, hantverksuppvisningar, läderarbeten, glas och mycket mer. Lekar med lajvöreningen Gröna Draken. Kyrkparken

10.00- Lerigt värre - workshop för barn

19.00 Workshop för barn med keramiker Bengt W Larsson.

Kopparslagaregården, Skönbergagatan 24

Material till självkostnadspris

10.00- Hästskjuts

19.00 Utgår från Hagatorget och Brunnsparken.

10.00- Korps handelshus med varor och upplevelser

20.00 Kyrkparken

10.00- Magikergränd inbjuder till Landet Kring

20.00 Utställningar, prova på, föreställningar med trollkarlar, magiker o sagoberättare. Storgatan, p-plats för kvastar finns inom området. Entré 60:-, kom och gå som du vill under hela dagen 100:- Med stöd av HSB.

10.30- Ponnyridning

16.00 Kyrkparken

10.30 Gycklarshow med Mareld

Hagatorget

10.30 Historisk vandring i stadens tusenåriga historia

Start Infotältet, Rådhusorget

Med stöd av Smultronstället

10.30 Föreställning i Magikergränd

Obs flera olika föreställningar under dagen. Info vid entrén.
Entré 60:-, kom och gå som du vill under hela dagen 100:-.
Storgatan. Med stöd av HSB.

11.00- Bågskytteävling för barn

12.00 Egen tidsenlig utrustning och klädsel krävs. Anmälan från kl 10.00 Startavgift 30:-. Brunnsparken, bågskyttefältet

11.00- Skaparverkstad i medeltida stil för alla åldrar

15.00 Material till självkostnadspris. Visitor Center, Kanalhamnen

11.00- Visitor Center håller öppet och visar vägen till

16.00 alla festligheter

Kanalhamnen

11.00- Gästbudets gästbud

sent Gästbudets mattorg frestar med mat och gotter i medeltida tradition. Rådhusorget

Lördag forts.

11.00 Gycklarföreställning med Bastardus

Fakir, jonglering och lite akrobatik. Brunnsparken

11.00 Galtagldr bjuder på säckpipa, vevlira, sång & mer

Rådhusorget. Med stöd av MLI Konsult

11.00 "En tiger i medeltiden"

Dockteater för barn fr 3 år med Urdarteatern.

Entré 20:-, Hagatorget.

11.00 "Medeltidsrapsoði nr 6" - historiskt spel

Kalle mä pipas stuga, mitt emot Drothems kyrka

Teater Sythercopie

11.00 Medeltidsbandet Krabat

Skönbergagatan

11.30 Föreställning i Magikergränd

Obs flera olika föreställningar under dagen. Info vid entrén.

Entré 60:-, kom och gå som du vill under hela dagen 100:-.

Storgatan. Med stöd av HSB.

11.30 Gycklargruppen Uthopia utmanar alla sinnen

Brunnsparken

12.00- Minimarknad på Skvallertorget i

17.00 Drothemskvarteren

12.00- Hildurs krog mättar hungriga magar

19.00 Brunnsparken

12.00 Bågskytteuppvisning

Brunnsparken

12.00 Dansuppvisning, Folkungagillet

Kyrkparken

12.00 Guidad historisk vandring

Arkeolog Olle Hörfors och guiden Inga-Lill Östlund

Samling Infotältet, Rådhusorget.

12.00 Kören Halsbandet bjuder på medeltida toner

Brunnskyrkan

12.00 Narrarna lockar med publiken i sina galna upptåg

Endast för modiga åskådare. Hagatorget

12.30 Pest & Kolera utmanar

Utmanar med upptåg och smärtsamt roliga galenskaper.

Kanalhamnen, Visitor Center

12.30 Kortege till tornerspelet med riddare till häst och medeltidsgruppen Skräl

Start Kanalhamnen

12.30 Föreställning i Magikergränd

Obs flera olika föreställningar under dagen. Info vid entrén.

Entré 60:-, kom och gå som du vill under hela dagen 100:-.

Storgatan. Med stöd av HSB.

Lördag forts.

13.00- Workshop – medeltida balladdans och sång

15.00 Ledare: Marie Länne Persson

Ytterligare info och anmälan: se www.nomemus.se

13.00- Utställning av magiska örter och redskap

15.00 Servering av medeltida mat, lotteri och försäljning.

Örtgården, Skönbergagatan

13.00- Yngve Trötts bågskytteävling, del 2 skjutfält

15.00 Egen tidsenlig utrustning och klädsel krävs.

Brunnsparken, bågskyttefältet

13.00 Beowulf- eller Danmark har alltid ett behov av hjälp

Teaterföreställning med Dramatis Personae. Rådhusorget

13.00 "Robin Hood-spel"

På tornerbanan med lord Severin, hans tappra riddare och modiga hästar. Entré 60:-, Brunnsparken. Med stöd av Djurbergs

13.00 1302 års kungliga kröning i gestaltning

Teater av Sythercopie och S:t Laurentii kyrkokör

S:t Laurentii kyrka

13.00 Riddar- och prinsessdubning för modiga barn

Tävlingsuppgifter i butiker i staden, mer info i

Informationstältet. Tronen i Kyrkparken

13.00 "En tiger i medeltiden"

Dockteater för barn fr 3 år med Urdarteatern.

Entré 20:-, Hagatorget.

13.00 Medeltidsbandet Krabat

Rådhusorget

13.30 Gycklarföreställning med Bastardus

Fakir, jonglering och lite akrobatik. Smultronstället

13.30 Historisk vandring i stadens tusenåriga historia

Guidad vandring. Start Infotältet, Rådhusorget

13.30 Föreställning i Magikergränd

Obs flera olika föreställningar under dagen. Info vid entrén.

Entré 60:-, kom och gå som du vill under hela dagen 100:-.

Storgatan. Med stöd av HSB.

13.30 Dansuppvisning, Folkungagillet

Kyrkparken

14.00 Medeltidsbandet Skräl

Med stora trumman, säckpipa och flöjt. Skönbergagatan

14.00 Liten gycklarshow med Mareld

Skvallertorget

14.00 Pilregn!

Sista chansen att ta sig till final i Yngve Trötts tävling.

Brunnsparken

14.30 Narrarna lockar med publiken i sina galna upptåg

Endast för modiga åskådare. Hagatorget

timme för timme

Lördag forts.

- 14.30 "Medeltidsrapodi nr 6" - historiskt spel**
Kalle mä pipas stuga, mitt emot Drothems kyrka
Teater Sythercopie
- 14.30 Föreställning i Magikergränd**
Obs flera olika föreställningar under dagen. Info vid entrén.
Entré 60:-, kom och gå som du vill under hela dagen 100:-.
Storgatan. Med stöd av HSB
- 14.30 Galtagldr bjuder på säckpipa, vevlira, sång & mer**
Rådhusorget. Med stöd av MLI Konsult
- 14.30 Liturgisk musik i Sverige och Linköpings stift under 1500-talet.**
Föreläsning av Mattias Lundberg
S:t Laurentii kyrka
- 15.00- Kurs i brickvävning**
17.00 Kostnad inkl brickor & garn 170:-. Kyrkparken, Korps läger
- 15.00- Yngve Trötts bågskytteävling, del 3 final**
17.00 Egen tidsenlig utrustning och klädsel krävs. Prisutdelning direkt efter. Brunnsparken, bågskyttefältet
- 15.00 Pest & Kolera**
Utmanar med upptåg och smärtsamt roliga galenskaper.
Smultronstället
- 15.00 Upptåg och krumbukter med TRiX**
Kyrkparken
- 15.00 Kören Halsbandet bjuder på medeltida toner**
Brunnskyrkan
- 15.00 Gycklargruppen Uthopia utmanar alla sinnen**
Brunnsparken
- 15.30 Föreställning i Magikergränd**
Obs flera olika föreställningar under dagen. Info vid entrén.
Entré 60:-, kom och gå som du vill under hela dagen 100:-.
Storgatan. Med stöd av HSB.
- 15.30 Medeltidsbandet Krabat**
Parken, Söderköpings Brunn
- 15.30 Galtagldr bjuder på säckpipa, vevlira, sång & mer**
Kyrkparken. Med stöd av MLI Konsult.
- 15.30 Gycklarshow med Mareld**
Hagatorget
- 15.30 "Medeltidsrapodi nr 6" - historiskt spel**
Kalle mä pipas stuga, mitt emot Drothems kyrka
Teater Sythercopie
- 16.00- Tovningskurs, tova en hatt med Ami Malm**
17.30 Kostnad 250:- + material. Anmäl till Ami
Runstenen i Kyrkparken

Lördag forts.

- 16.00 Medeltida ballader och folkliga danslekar**
Bilder och berättelser om medeltida liv. Föreställning med musikgruppen Bessman. Entré 50:-. Brunnssalongen
- 16.00 Prisutdelning Stora Silverskatten i närvaro av riddaren Lord Severin Unicorn**
Skönbergagatan
- 16.30 Kortege till tornerspelet med riddare till häst och medeltidsbandet Skräl**
Start Kanalhamnen
- 16.30 Föreställning i Magikergränd**
Obs flera olika föreställningar under dagen. Info vid entrén.
Entré 60:-, kom och gå som du vill under hela dagen 100:-.
Storgatan. Med stöd av HSB.
- 16.30 "En tiger i medeltiden"**
Dockteater för barn fr 3 år med Urdarteatern.
Entré 20:-, Hagatorget.
- 16.30 Riddar- och prinsessdubning för modiga barn**
Tävlingsuppgifter i butiker i staden, mer info i Informationstältet. Tronen i Kyrkparken
- 17.00 Tornerspel**
Spänning, gyckel och rafflande ridkonst.
Entré 60:-, Brunnsparken. Med stöd av Söderköpings Brunn.
- 17.00 Gycklarföreställning med Bastardus**
Fakir, jonglering och lite akrobatik. Hagatorget
- 17.00 Narrarna lockar med publiken i sina galna upptåg**
Endast för modiga åskådare. Hagatorget
- 17.00 Galtagldr bjuder på säckpipa, vevlira, sång & mer**
Kyrkparken. Med stöd av MLI Konsult.
- 17.30 Uppvisning Slaka Balladdans i trädgården**
Alla hugade får vara med i dansen. Vid Söderköpings Brunn
- 17.30 Historisk vandring i stadens tusenåriga historia**
Guidad vandring. Start Infotältet, Rådhusorget
- 17.30 Föreställning i Magikergränd**
Obs flera olika föreställningar under dagen. Info vid entrén.
Entré 60:-, kom och gå som du vill under hela dagen 100:-.
Storgatan. Med stöd av HSB.
- 18.00 Upptåg och krumbukter med TRiX**
Kyrkparken
- 18.00 Konsert Ljunga Pipare**
Med bland annat krumhorn, dulcian, basun och blockflöjt.
Kyrkan, Brunnsparken
- 18.30 Gycklarföreställning med Bastardus**
Fakir, jonglering och lite akrobatik. Rådhusorget

- 18.30 Medeltidsbandet Krabat**
Kanalhamnen
- 18.30 Föreställning i Magikergränd**
Obs flera olika föreställningar under dagen. Info vid entrén.
Entré 60:-, kom och gå som du vill under hela dagen 100:-.
Storgatan. Med stöd av HSB.
- 19.00 Italienska laudasånger och flerstämmig sakral**
Sång från 1400- och 1500-talet. Konsert med Capella Pro
Vocale. Entré 50:-, S:t Laurentii kyrka
- 19.00 Pest & Kolera**
Utmanar med upptåg och smärtsamt roliga galenskaper.
Dansbanan Kanalhamnen
- 19.00 Beowulf- eller Danmark har alltid ett behov av hjälp**
Teaterföreställning med Dramatis Personae. Rådhusorget
- 20.30 "Lite mindre lite mysigare" med Mareld**
Eldföreställning. Kyrkparken
- 20.30 Medeltidsbandet Skräl**
Med stora trumman och minst ett par säckpipor.
Rådhusorget
- 21.30 Myter av Eld - An Evening in Flames**
eldshow med gycklargruppen TRiX
Entré 100:-. Törnerbanan, Brunnsparken. Med stöd av Eon.
- 21.30 Gycklargruppen Uthopia utmanar alla sinnen**
Brunnsparken

Söndag

Stadens handlare och krögare håller öppet med olika erbjudanden.

- 09.00- Medeltidskyrkorna håller öppet sent**
S:t Laurentii och Drothem håller öppet till sena kvällen.
- 09.00- Flightskytte**
12.00 Egen tidsenlig utrustning och klädsel krävs.
För ytterligare information se: www.gastabud.se
Viggeby fält, strax öster om Söderköpings Båtklubb
- 10.00- Smidesworkshop**
12.00 Gör din egen kapsylöppnare, trollkors eller krok. För alla från 7 år. Kostnad 250:- för 1 timme, drop-in när det passar.
Kyrkparken, Korps läger
- 10.00- Korps handelshus med varor och upplevelser**
16.00 Kyrkparken

Söndag forts.

- 10.00- Kurs i brickvävning**
13.00 Kostnad inkl brickor & garn 170:-. Kyrkparken, Korps läger
- 11.00- Ponnyridning**
14.00 Kyrkparken
- 11-15 Marknad på Skönbergagatan**
- 11.00- Visitor Center håller öppet och visar vägen till alla festligheter**
Kanalhamnen
- 11.00- Medeltida marknad**
16.00 Kläder, smycken, leksaker, hantverksuppvisningar, läderarbeten, glas och mycket mer. Lekar med lajvöreningen Gröna Draken.
Kyrkparken
- 11.00- Hästskjuts**
16.00 Utgår från Hagatorget och Brunnsparken.
- 11.00- Lerigt värre - workshop för barn**
16.00 Workshop för barn med keramiker Bengt W Larsson.
Kopparslagaregården, Skönbergagatan 24
Material till självkostnadspris
- 11.00- Prova på - smäriddare med riddarna från Vena gård**
16.00 Upphåll för tornerspel och kortege. Brunnsparken
- 11.00- Magikergränd inbjuder till Landet Kring**
16.00 Utställningar, prova på, föreställningar med trollkarlar, magiker o sagoberättare. Storgatan, p-plats för kvastar finns inom området. Entré 60:-, kom och gå som du vill under hela dagen 100:-. Med stöd av Westerbergs fastigheter.
- 11.00- Utställning, stadens historia**
16.00 Stadshistoriska museet, Kyrkparken
- 11.00- Gästabudets gästabud**
15.00 Gästabudets mattorg frestar med mat och gotter i medeltida tradition. Rådhusorget
- 11.00 Mässa i medeltida anda**
Sång av kyrkokören och deltagare från NoMeMus sångkurs.
S:t Laurentii kyrka
- 11.00 Galtagldr bjuder på säckpipa, vevlira, sång & mer**
Rådhusorget. Med stöd av MLI Konsult.
- 11.00 Bågskytteävling för barn**
Egen tidsenlig utrustning och klädsel krävs. Startavgift 20:-.
Brunnsparken, bågskyttefältet
- 11.00 "En tiger i medeltiden"**
Dockteater för barn fr 3 år med Urdarteatern.
Entré 20:-, Hagatorget
- 11.30 Föreställning i Magikergränd**
Obs flera olika föreställningar under dagen. Info vid entrén.
Entre 60:-, kom och gå som du vill under hela dagen 100:-.
Storgatan. Med stöd av Westerbergs fastigheter.

Söndag forts.

- 12.00- Workshop i tovnig för barn med Ami Malm**
14.00 Kostnad 40:- inkl. material. Anmäl till Ami.
Runstenen i Kyrkparken
- 12.00 Vampyrernas historia**
Föreläsning av Katarina Harrison
S:t Laurentii församlingshem
- 12.00 Gycklarföreställning med Bastardus**
Fakir, jonglering och lite akrobatik. Rådhusorget
- 12.00 Pest & Kolera**
Utmanar med upptåg och smärtsamt roliga galenskaper.
Kanalhamnen, Visitor Center
- 12.00 Medeltidsbandet Skräl**
Med stora trumman och minst ett par säckpipor.
Kyrkparken
- 12.00 Medeltidsbandet Krabat**
Hagatorget
- 12.00- Skaparverkstad i medeltida stil för alla åldrar**
14.00 Material till självkostnadspris. Visitor Center, Kanalhamnen
- 12.30 "En tiger i medeltiden"**
Dockteater för barn fr 3 år med Urdarteatern.
Entré 20:-, Hagatorget.
- 12.30 Gycklargruppen Uthopia utmanar alla sinnen**
Brunnsparken
- 12.30 Föreställning i Magikergränd**
Obs flera olika föreställningar under dagen. Info vid entrén.
Entré 60:-, kom och gå som du vill under hela dagen 100:-.
Storgatan. Med stöd av Westerbergs fastigheter.
- 13.30- Lagkamp mellan inbjudna bågskyttesällskap**
16.00 Åskådare uppmuntras heja fram sitt favoritlag till seger.
Brunnsparken, bågskyttefältet.
- 13.00 Beowulf- eller Danmark har alltid ett behov av hjälp**
Teaterföreställning med Dramatis Personae. Rådhusorget
- 13.00 Gycklarshow med Mareld**
Hagatorget
- 13.00 Galtagldr bjuder på säckpipa, vevlira, sång & mer**
Storgatan. Med stöd av MLI Konsult.
- 13.00 "Medeltidsrapodi nr 6" - historiskt spel**
Kalle mä pipas stuga, mitt emot Drothems kyrka
Teater Sythercopie
- 13.00 Bågskytteuppvisning**
Brunnsparken
- 13.00 Pest & Kolera**
Utmanar med upptåg och smärtsamt roliga galenskaper.
Kanalhamnen, Visitor Center

Söndag forts.

- 13.00 Upptåg och krumbukter med TRiX**
Kyrkparken
- 13.00 Narrarna lockar med publiken i sina galna upptåg**
Endast för modiga åskådare. Hagatorget
- 13.30 Historisk vandring i stadens tusenåriga historia**
Guidad vandring. Start Infotältet, Rådhusorget
- 13.30 Föreställning i Magikergränd**
Obs flera olika föreställningar under dagen. Info vid entrén.
Entré 60:-, kom och gå som du vill under hela dagen 100:-.
Storgatan. Med stöd av Westerbergs fastigheter.
- 13.30 Kortege till tornerspelet med riddare till häst och medeltidsgruppen Skräl**
Start Kanalhamnen
- 13.30 Medeltidsbandet Krabat**
Parken, Söderköpings Brunn
- 14.00- Smidesworkshop**
17.00 Gör din egen kapsylöppnare, trollkors eller krok. För alla från 7 år. Kostnad 250:- för 1 timme, drop-in när det passar.
Kyrkparken, Korps läger
- 14.00 Tornerspel**
Spänning, gyckel och rafflande ridkonst.
Entré 60:-, Brunnsparken.
- 14.00 "Medeltidsrapodi nr 6" - historiskt spel**
Kalle mä pipas stuga, mitt emot Drothems kyrka
Teater Sythercopie
- 14.00 Gycklarföreställning med Bastardus**
Fakir, jonglering och lite akrobatik. Kyrkparken
- 14.30 Narrarna lockar med publiken i sina galna upptåg**
Endast för modiga åskådare. Hagatorget
- 14.30 Gycklarshow med Mareld**
Kyrkparken
- 14.30 Galtagldr bjuder på säckpipa, vevlira, sång & mer**
Skönbergagatan. Med stöd av MLI Konsult
- 14.30 Föreställning i Magikergränd**
Obs flera olika föreställningar under dagen. Info vid entrén.
Entré 60:-, kom och gå som du vill under hela dagen 100:-.
Storgatan. Med stöd av Westerbergs fastigheter.
- 14.30 "En tiger i medeltiden"**
Dockteater för barn fr 3 år med Urdarteatern.
Entré 20:-, Hagatorget.
- 14.30 Medeltidsbandet Krabat**
Rådhusorget
- 15.00 Pest & Kolera**
Utmanar med upptåg och smärtsamt roliga galenskaper.
Dansbanan, Kanalhamnen
- 15.00 Kortege från sista tornerspelet till avslutning av årets gästabud**
Riddarna eskorteras av Skräl och TRiX.
- 15.30 Avslutningsgyckel och musik**
Gyckel samt musik med Skräl, TRiX och Arkadia.
Kyrkparken

Vi syns igen nästa år!

Det tar mig ett år att bygga en fartygsmodell, säger Stig Carlsson, numera skeppsbyggare

Stig Carlsson är 84 år och är från i Västervik. Han har hela livet arbetat inom eldistribution.

1965 flyttade han till Söderköping. Samma jobb här.

Numera bor han på Skönbergagatan 5, 1 tr upp och med fönster mot Skönbergagatan. Den uppmärksamma kanske redan sett, att i hans fönster kan man skåda fartygsmodeller.

Hela livet har Stig också seglat. Från 1972 till 1979 var han ordförande i Söderköpings Båtklubb.

Intresset för segelfartyg har alltid funnits, så det var naturligt att han började bygga modeller av mera kända segelfartyg - främst örlogsfartyg.

2005 sköt han salut från den första färdiga modellen. Och sedan dess har det blivit ungefär en om året.

På den lilla bilden intill ser vi det engelska örlogsfartyget FLY.

Örlogsfartyget till höger behöver vi väl knappast nämna namnet på - WASA.

Modellerna är otroligt detaljrika. Och det måste till en ängels tålmodighet att skapa dessa skönheter.

Vidar Jansson

Varvet är ett köksbord

Skeppsbyggeriet på Skönbergagatan ...och skeppshunden i fönstret

Landstinget
i Östergötland

**Familjecentralens BVC på
Söderköpings vårdcentral**

Vi fortsätter erbjuda våra populära kurser i babymassage, första hjälpen, barnmatlagning, egenvård, föräldraskap & barns utveckling.

Tänk på att i Östergötland hör
vårdcentral & BVC ihop vid listning.

Ring oss gärna för mer information, 010-1044866

Vi kan vattenrening

JMS
VATTEN
RENING

Rådgivning
Försäljning
Installation
Service

Norrköping
Importgatan 46
011 - 12 70 30

www.jms-vattenrening.se

Det talas mycket om byalag och hushållens möjligheter med en utbyggnad av bredband på landsbygden. Fastigheterna kommer att stiga i värde är också en del i den kommunikationen. Det talas mindre om näringsidkarnas möjligheter att via bredband och god mobiltäckning utveckla sina företag på landsbygden. Att kunna ta emot och hantera bokningar av olika slag i datorn är en nödvändighet för ett besöksnäringens företag. Flera av dessa hittar vi på landsbygden och i skärgården, vår stora tillgång inom turismen. Besökarna själva är också vana att ha tillgång till Internet-uppkoppling varhelst de än befinner sig.

Lant- och skogsbrukarna är en annan stor grupp på landsbygden som idag använder datorer i sin verksamhet. Planering, ekonomi och beräkning av hur mycket foder djuren behöver är exempel på vad datorerna används till. Idag använder man som maskinförare i skogen datoriserade system och mobil teknik. I skördarna finns till exempel datoriserad utrustning som mäter trädstammarnas längd och diameter och räknar ut hur de ska kapas för att ge bästa ekonomiska utbyte. Maskinförarna sänder även via dator och mobiltelefon information om volymer och kvaliteten på avverkat virke till arbetsgivare eller uppdragsgivare.

Det finns också ett stort antal företagare som har datorn som sitt främsta arbetsredskap där inte deras lokalisering för sin verksamhet är viktig. Det kan däremot vara viktig för deras egen personliga livskvalitet att kunna sitta hemma eller i lantlig miljö och sköta sitt arbete. Söderköpings kommun behöver bygga ut bredbandsnätet för att komma ikapp satsningarna som gjorts i öv-

riga kommuner i länet och i Sverige. Ett väl utbyggt bredbandsnät och god täckning för mobiltelefoni för näringsidkarna är avgörande för en levande landsbygd som så många värnar, debatterar och talar om. Söderköpings kommun har många företagare på landsbygden och i skärgården. Se fakta.

Fakta näringsliv:

Söderköping är en utpräglad småföretagarkommun. Drygt 70 procent av företagen är soloföretag, jämfört med 65 procent i länet. Jordbruksföretagen dominerar med cirka 30 procent av dessa. Därefter kommer kunskapsföretagen med ca 20 procent jämte handel och försäljning med 20 procent. Bygg & anläggningsföretagen utgör ca 10 procent och företagande inom friskvård och hälsa knappt 10 procent. Turism, besöksnäring samt restauranger står tillsammans för drygt 10 procent. Minsta andelen, ca 5 procent, består av tillverkande företag.

Ewa Grönwall

Nya företag i Söderköpings kommun från april 2013:

Tobias & Daniel Plattsättning AB, kakel-, klinker samt byggnadsarbeten
 VMV Auktion, begagnade varor på nätet
 NJs fallskydd AB, markentreprenadsarbeten
 Jelicious AB, inköp och försäljning av kläder
 Tillbaka AB, småskaligt lantbruk, turism och hantverk
 Ekervik Kultur, Konstnärlig verksamhet
 Prospeko Företagspartner AB, konsultverksamhet inom ekonomi
 M Larsson bygg Bygg- och anläggningsentreprenör
 Sundberg Måleri & Entreprenad AB, Måleriverksamhet, färgsättning, design
 VISMIJA IT Consulting AB, Konsultverksamhet IT
 Anders Elkonsult AB, Konsult elteknisk ingenjörverksamhet
 R Östlund Entreprenad Gräv- och transport. Mark- och grundarbeten
 Waylons Marine och Alltjänst AB, Sjöbefäl på fartyg samt trädgårds och fastighetstjänster

Turism

Hotellen står för 55% av omsättningen bland alla kommersiella övernattnings. Den vanligaste kommersiella boendeformen är camping inkl campingstugor som genererar 53% av alla kommersiella övernattnings. Hela 68% av alla övernattnings i kommunen sker i fritidshus eller hos släkt och vänner och de genererar 35% av all omsättning. Högst omsättning (36%) bidrar våra dagsbesökare med.

Tyskland är största nationalitet av utländska gästnätter i hotell, stugbyar, vandrarhem och camping. Hela 69% av alla utländska övernattnings sker hos släkt/ vänner samt i fritidshus.

Turismen i siffror 2012

Under 2012 hade Söderköping ca 569 000 besökare, varav 62% övernattade, 32% gjorde dagsutflykter och 6% var på genomresa. Branschen omsatte 187 miljoner kronor och skapade 147,5 årsarbeten. Våra besökare lade 42 miljoner kronor på restaurangbesök, 39 miljoner kronor på transporter inkl bensin, 33 miljoner kronor på boende, 29 miljoner kronor på livsmedel, 23 miljoner kronor på shopping och slutligen 20 miljoner kronor på aktiviteter. Den höga omsättningsandelen för transport (i huvudsak bensin/ drivmedel) i Söderköping beror på en relativ stor andel dagsbesök. Bensinomsättningen i kommunen är över rikssnittet.

Turismen bidrog med 20,8 miljoner kronor i totala skatteintäkter till kommunen och med 10,2 miljoner kronor i totala skatteintäkter till landstinget/ regionen.

Den totala turismomsättningen i Söderköping är i princip oförändrad mellan 2011 och 2012 (+0,03%). Den kommersiella delen har dock minskat med 6,2 miljoner kronor. Den största minskningen omsättningsmässigt har skett inom kategorin hotell som har minskat med 3,8 miljoner kronor pga ett minskat antal övernattnings (12%). Totalt har antalet kommersiella övernattnings i alla kategorier tappat ca 16 000 gästnätter. Den icke kommersiella delen av turistomsättningen uppvisar däremot en ökning med 6,3 miljoner kronor 2012 i jämförelse med 2011. Detta beror på ett ökat antal övernattnings i kategorierna fri camping, fritidshus och släkt/ vänner samt fler genomfartsresenärer.

Internationell turism?

Så här års har vi en stor andel utländska besökare och vi får se hur det påverkar statistiken framöver. Generellt söker man kultur- och naturupplevelser i Söderköping, t.ex. i stillsam form på Göta Kanal, i lärande form tillsammans med sina barn eller i aktiv form med fiske. Gemensamt för alla är att de behöver information på engelska eller något annat språk. I Söderköping är information i huvudsak på svenska. Under sensommaren minskar antalet evenemang och verksamheter stänger eller drar ner på öppettiderna. Vi blir lite mindre tillgängliga. Vill vi ha fler internationella gäster, behöver vi arbeta på annat sätt och vara uthålliga.

Höstens stora evenemang

Sommaren börjar så smått övergå till höst och med det väntar två stora evenemang, Söderköpings Gästabud och Östgöta Dagarna. Båda är exempel på evenemang som har varit uthålliga och med det växt till de fantastiska arrangemang de nu är. Söderköpings Gästabud är väl etablerat, men fortsätter ständigt att utveckla sig och blir större och större och mer och mer intressant för varje år. Ett evenemang man absolut inte bör missa! Östgötadagarna är stort och välbesökt i hela länet, men ännu i sin linda i Söderköping. En perfekt helg att kуска runt och hitta väntade och oväntade pärlor i hembygden.

Med hopp om trevliga utflykter i höst från oss på turistbyrån!

Therese Rahnel och Malin Amér

Avant 520 uthyres Finns också med grävaggregat

- då med förare

Smidig och bra vid mindre och trånga jobb - bara 110 cm bred

För trädgårdsarbete, gödselbäddar, vedhantering mm

Endast maskin: 1500:- första dygnet, därefter 750:-/dygn

Maskin med förare: 400:-/tim

0768-933911 owe.b@hotmail.com

Owe Bergström djur & maskin

Priser är exkl moms. Innehar F-skattesedel

Välkomna till Café Jägmästargården

Söderköping

Östgötadagarna 7 och 8 / 9

Olika kaninsorter visas upp
Hantverkare säljer kl 10 - 17

7/9 kaffe och räksmörgås XL 62:-
8/9 Buffé med tårter, kakor och bullar 89:-

Under december månad JULBORD 225:-

Mer info på www.cafejagmastargarden.se
Förfrågningar café 0761-383156

**SÖDERKÖPINGS
HUNDDAGIS & PENSIONAT**
0704-71 07 53
www.skphunddagis.se

Vi har ett fåtal dagisplatser kvar inför hösten

**VI BJUDER PÅ EN PRÖVA-PÅ-DAG FÖR ATT SE HUR
ER HUND PASSAR IN I MILJÖN**
Hör av er för mer information

Välkomna att titta hur vi har det, eller ring om ni har några frågor, se vägbeskrivning på hemsidan
VÄLKOMNA!

Med vänlig hälsning Pernilla Karlsson med personal

Till salu

**Komplett
Sverigedräkt**
(med samtliga tillbehör)
dam strl 38-40
Använd endast 1 gång
Pris 4,500:-
(nypris 13.500:-)

Ramunder Spel-
& Dansgille
Tel 070-513 36 22.
Margareta Gustavsson

Berättelse

Långt innan det fanns böcker, biografier, television och DVD roade vi oss med påhittade historier. Det muntliga berättandet hade många funktioner, också att vidarebefordra kunskap från en generation till nästa.

Även idag finns ett stort intresse för muntligt berättande. Att berätta något fritt från minnet för en levande publik, och att lyssna på dessa berättare är en mycket direkt och trevlig upplevelse.

I Norrköping är det nationella Berättarnätet representerat av en grupp personer som träffas med viss regelbundenhet. Där berättas livsöden, egna upplevelser, sagor och rena fantasier. Här kommer en historia som jag berättade i våras:

"Jag skulle vilja berätta lite om hur jag har det i min sommarstuga. Det är en ganska anspråkslös stuga som jag kom över genom Blocket för några år sedan. Stället finns faktiskt inte ens på kartan, och var helt omöjligt att hitta utan beskrivning. Långt förbi Östra Ryd, mitt inne i skogen låg det. Huset var så litet att det mest liknade en koja. Det bestod av ett enda rum med en gedigen murad spis i mitten. Där fanns några fasta bänkar och skåp och en slask med hink inunder. En standard som jag inte alls var främmande för. Ovanför dörren stod stugans namn "Svanstugan" inristat. Ett ganska konstigt namn, tyckte jag, eftersom det var en bra bit att gå till närmaste sjö. Jag undrade en del över vem som bott där tidigare, men fick aldrig något svar. Där fanns också en frisk vattenkälla, en jordkällare och ett uthus, så jag slog till.

Jag försöker att vara där minst två veckor varje sommar. Det behövs så lång tid för att hinna varva ner. De första dagarna har jag alltid fortfarande stadstempot i mig, och har fullt upp med olika saker som måste fixas och lagas. Det är fönster som måste kittas om, takpannor som måste bytas. Jordkällaren måste vädras ur, sly ska bort, och så vidare.

Häromåret hände någonting som förändrade allt. Det började med att en lucka i stugan hängde snett. Så kan man ju inte ha det, tyckte jag, och skred genast till verket för att laga. Jag gick till uthuset för att hämta en skruvmejsel. Tyvärr visade det sig vara fel sorts skruvmejsel, så jag fick gå tillbaka och hämta en annan. När jag skruvat bort luckan upptäckte jag att träet i skåpet hade spruckit och måste bytas ut, så jag hämtade ett stämjärn. Sen fick jag gå en tur till, eftersom jag hade glömt hammare och behövde ett annat stämjärn och en såg. Är det någon som känner igen detta verktygsstrul? Det blev många vändor fram och tillbaka mellan stugan och uthuset, och det värsta var att jag varje vända slog i en sten med tån. Till sist var tån alldeles blodig och öm, och jag hade fått nog! Jag släppte hela idén med att laga köksluckan och bestämde mig i stället för att ta bort stenen. Den såg inte ut att vara så stor. Jag skulle bara gräva bort den och fortsätta med köksluckan senare. Gräva bara så mycket att jag fick tag med händerna under den så att jag kunde rulla bort den. Och om det visade sig att den var större så fick jag väl använda spettet. I värsta fall fick jag väl lyfta bort den bit för bit genom att lägga andra ste-

nar under den. Med frenesi slängde jag iväg skopa efter skopa med jord och småsten.

Då hörde jag plötsligt en röst, en mycket irriterad sådan, som sa "Ajje!" Jag blev oerhört förbryllad. Jag väntade inget besök och ingen som inte fått instruktioner kan hitta till stugan. Jag måste helt enkelt ha hört fel. Så jag fortsatte att gräva. Då kom rösten igen: "Men låt bli då då!" lika irriterat. Vad skulle jag tro? Den enda förklaring jag kunde komma på, fast den ju var fullkomligt orimlig, var att den som talade till mig var ett träd. Hur skulle jag nu kunna bevisa eller motbevisa detta? På försök la jag nästa skopa med jord försiktigt bredvid trädets fot. "Inte där fattar du väl, din idiot!" skrek rösten då. När jag såg efter upptäckte jag att jordhögen låg precis över ett litet hål i marken, ett sånt där hål man ser ibland som man inte riktigt vet vad det är. Ormhål, råtthål eller vem är det egentligen som bor där? Då la jag nästa jordhögen på andra sidan trädets, men nu var det i stället någon som började gräta alldeles översiggivet. Ett mycket litet träd var det, som jag råkat täcka med jord. Vi det här laget är jag förtvivlad och jag ropar rakt ut, som en fråga till alla träd och hela omgivningen: "Men vad ska jag göra då?" Och jag får svar från en talkör av röster från alla tänkbara var- elser: "Ta det lugnt", säger någon. "Take it easy", "Don't worry - be happy", "Hakuna Matata" (vilka filmer har de sett egentligen?) "Simma lugnt", och den stora eken drar förstås till med "Carpe Diem". "Vi fixar det", säger de till sist, och jag går därifrån, djupt bekymrad. Jag sätter mig på utdragssoffan

Tullan Willén
skriver hur som helst

i stugan och undrar om jag mist förståndet. Precis som så många av mina bekanta varnat mig för. "Jag skulle bli tokig av att bo så där", säger de. Att få för sig att träden pratar! Och att de pratar på det sättet!

När jag vaknar nästa morgon är stenen borta. Det ser ut som om den aldrig funnits där. Kanske har den aldrig funnits. Men jag ropar i alla fall ut min glädje till dem som eventuellt lyssnar: "Tack så jättemycket! Och i fortsättningen ska jag ta det lugnare, jag lovar!" Och det har jag gjort. Jag kan numera sitta en hel dag på en stubbe och bara titta. Jag lever för stunden. Jag åter när jag är hungrig. Om jag blir sömning kurar jag ihop mig nånstans och somnar. Jag och dom andra behöver inte längre några ord. Skåpet i köket fungerar lika bra utan lucka. Jag går omkring i nattlinne hela tiden. Om jag behöver göra mig fin borstar jag bara av lite mossa från öronen. Och det bästa av allt - jag har fått en svans! Ja, den syns inte nu förstås, i stan måste man vika in den lite snyggt. Det är jätteroligt att ha en svans! När jag är glad står den rakt upp bakom mig och kan killa mig bakom örat! När jag är nerstämd släpar den i marken. Jag kan ta tofsen under näsan och känna på lukten var jag varit nånstans.

En sak till som jag har observerat: Stugan heter inte Svanstugan utan Svansstugan."

Det är många tonfall och nyanser som försvinner när en muntlig berättelse blir skriftlig!

Om- & tillbyggnad Stugor & fritidshus Badrumsrenoveringar Fönsterbyten m m

LBM AB

Håkan 0705-777546

www.lbmbygg.se

SOMSTEN

Har Du en gammal sliten betongtrappa?
Vill du ha något nytt som inte alla andra har?
Vi lägger på ett nytt cementbaserat yttskikt
Med stenstruktur och den färg Du vill ha
Som passar till huset.
Skön varm yta, matt eller blank
Slät eller sträv med Antihalk.

Du väljer !
Ring 0707 191926 så får du ett pris.
FRÅN 3 750 Kr färdigt och klart
Inkl.ROT-avdrag

Runqvists Allservice
Härtope
61493 Söderköping
ludde_runqvist@hotmail.com
0707 191926

Bessmankonsert + balladdans med Balladforum

Bessman är fyra sjungande kvinnor från Sverige som lyfter fram den folkliga sångkulturen

Välkommen till Brunnsalongen, Söderköpings Brunn lördag kl 16, då vokalgruppen Bessman bjuder på medeltida ballader och folkliga sånglekar! Efter konserten kan du själv vara med och dansa medeltida ballader med Bessman och Slaka Balladforum i trädgården utanför salongen.

Bessman är fyra starka folksångerskor som utforskar klanger och stämmor på ett inspirerande och ofta improviserat sätt.

Med nyfikenhet, lyhörddhet, lek och kraft bjuder Bessman på visor ur sin lokala folkliga sångtradition.

Medeltida ballader blandas med bl.a. vispolskor och folkliga koraler.

Det vokala är alltid basen, men rösterna får ibland sällskap av något instrument.

Bessmans består av Kristin Borgehed, Marie Länne Persson, Astrid Selling Sjöberg och Lisa Stormlod.

www.bessman.nu

www.facebook.com/bessmanmusic

Balladforum

Balladforum är en öppen grupp som träffas en gång i månaden på Kyrkliden, det vita huset bredvid Slaka kyrka. Sedan 2009 blåser man liv i medeltida ballader genom sång, dans och berättande. Den rika balladtraditionen som sjöngs de ryktbara sångerskorna Greta Naterberg och Maja Hansdotter på Slaka Backe för 200 år sedan är Balladforums grundrepertoar, men man tar sig an ballader från hela Norden inklusive Storbritannien. På lördag kl 17:30 bjuder Balladforum in till öppen balladdans, i trädgården till Söderköpings Brunn där alla kan vara med. Inga förkunskaper krävs för detta medeltida partytrick! Du är hjärtligt välkommen, och undrar du vad en medeltida ballad är, kolla här:

<http://slakamusiken.wordpress.com/medeltida-ballader/>

Marie Länne Persson

Balla och parallella världar och fenomen!

Jag har en fascination över olika världar och fenomen. Alltså alla parallella världar som finns i vår tillvaro och som jag inte är delaktig i men som jag då och då får berättat för mig. Jag har två grannar som lever i hästvärlden. Dom vet allt om tävlingar, körningar, ridkläder och människor som finns i den sfären. Tidigare har jag haft en chef som var domare i hundvärlden samt en arbetskamrat som födde upp terriers. Där fick jag reda på massor av olika fakta som jag inte hade en aning om. Det var allt ifrån vilka som var bra domare och vilka hundar som hade de bästa stamtavlorna. Båda dessa är okända världar för mig men som jag både kan fascineras av samt bli lite avundsjuk över att jag inte intresserat mig av i livet. Jag är ju faktiskt djurvän så det hade varit ypperligt att ha det som intresse. Men så blev inte fallet.

Igår såg jag ett program om Kalle Moreaus om hans bakgrund och uppväxt i Orsa. Det var mycket fiolspelande spelmän och deras vallfärdande till olika spelmansstämmor. En värld som visar ett gediget kulturarv som i det här fallet i Dalarna. Här känner jag mig mer besläktad i och med att jag tillbringat mina somrar och lov i Rättvik samt att kära far var dragspelande musikanter. Dock har jag inte varit så engagerad som alla dom som åker på spelmansstämmor och står i grupp och spelar i flera

dagar. Däremot har jag varit i bikersvärlden ett tag och jag har lyssnat mycket på blues och rock 'n roll. En annan parallell värld.

Under semestern kom jag åter igen i kontakt med campingvärlden. Varje sommar brukar mannen och jag ta en tripp med svärfars campingvagn. I år åkte vi Skåne runt och vi tog in på några olika campingplatser. På Bas-kemölla camping utanför Simrishamn var det väldigt lugnt och stilla och alla hälsade vänligt på varandra. Utanför Ystad tog vi in på en som var stor och med både säsongspatser samt vanlig camping. Där låg man jättetätt och jag kunde höra hur tysken i tältet bredvid snarkade under natten. Under dagen så pratade man om väder och vind med närliggande campare. I Malmö tog vi på en fyrstjärnig camping med kanonfina duschar och jättefin utsikt ut mot Öresundsbron.

Summan av kardemumman är att jag tycker att det är jättekul att få studera campingvärlden under en knapp vecka. Jag är fascinerad över hur människor boar in sig oavsett om det är "hardcore" camping eller om man har säsongspatser med hela trädgårdskittet. Alla campare är fenomenala på att fixa och trixa så att det blir hur mysigt som helst. Den äkta mannen är en hejare på att sköta primusköket och trollo fram goda måltider av ingenting och när

Kicki-forsman@telia.com

Christina Forsman Nilsson
...mångsysslare med många
passioner. En är att skriva av
sig då och då...

man väl sitter där vid sitt lilla bord och lyssnar på Sommar i P1 samt tittar på grannarna så känns det hur bra som helst.

Och jag vill nog påstå att jag trivs ganska bra i campingvärlden dock inte som långliggare med kylskåp, widescreen tv och kristallkrona. Det har jag provat en gång och det passade mig inte alls. Utan det enkla campinglivet med tältdoft, gasolfräsande och transistorradio. Vi brukar köra en tripp varje sommar och den här sommaren då vi gjort Skåne har varit kanon och väldigt avkopplande. Nästa år tar vi nog västkusten eller Höga kusten. Vem vet.

Snart är det dags för en ny värld att ta plats i Söderköping och det är den medeltida världen med Söderköpings Gästabud. Det är också en spännande värld som jag inte kan något om mer än att jag sett alla narvar och gycklare och känt doften från alla eldar som brunnit under i stan under

denna helg. I år ska faktiskt både jag och mannen delta lite mer genom att vara tidsenligt klädda. Genom detta så hoppas jag att man träder in lite mer i denna värld.

Vem vet - vi kanske blir så intresserade så att vi börjar leta efter medeltida rollspel och "lajvs" runt omkring i Sverige.

Som sagt, det är kul att få nosa lite på olika världar. Det breddar och öppnar min världsbild av olika fenomen och är väldigt intressant. Prova en ny värld vet ja om du är trött på din gamla vanliga.

Christina Forsman Nilsson

**Du kollar väl både
däck & hjulinställning
inför hösten**

Däckia

Johans Däckservice AB | 0121-10586 | www.dackia.se

Skällviks Borg

**Borgens historia berättad med bilder
i borgruinen**

Lördagen den 31 augusti kl 1500

Ca 300 m från nya Stegeborgs slott i riktning mot Söderköping börjar en mindre grusväg västerut. Tag av på den. Kör ca 1 km till anvisad P-plats. Lämna fordonet och fortsätt vägen ca 300 m till borgen.

Dag Södling berättar.

www.skallviksborg.se

**Är engagemang och personligt
bemötande viktigt för dig?**

Välkommen till Geria vårdcentral
Ågatan 53, Söderköping, tel 010-105 92 25
www.geria.se

Vi tar emot patienter från hela Östergötland

Morgonpromenad

av Hans Fredriksson

Morgonsolens ljuskaskad bland skogens stammar sila
Nattens varelser och djur smyger sig till vila
Mitt i solens strålar räven ansar raggen
Spindelvävens skira flor har samlat morgondagen

Vackert som ett konstverk utav högsta klass
Ingen kan den tavlan oavsett hur penna vass
Återskapa med dess sällsynt vackra lyster
Vart försök hur tappert bilden förbliver dyster

Visst är det väldigt lätt att ta allting för givet
Och ändå finns väl ingen garanti så skrivet
Som ger oss rätt att allting få serverat
Eller av nått vänligt väsen fått oss reserverat

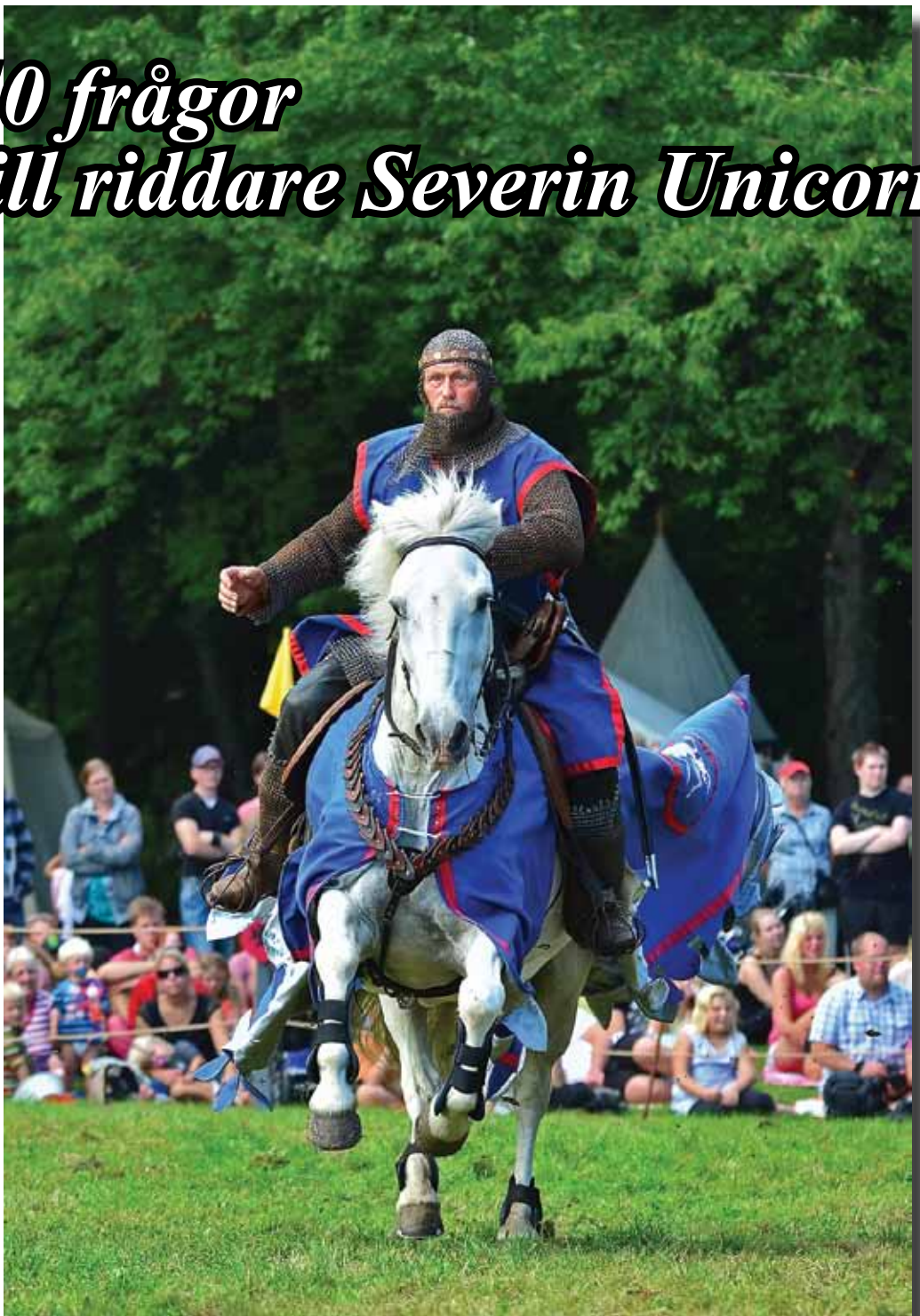
Nej livets lott för många blir en prövning
Och för dess öde finns nog ingen övning
Vi har att tackla de problem vi får
Ibland väl skörda av de korn vi sår

Drömmande vi går i skog som väckts av fågelkvitter
Njuter av allt det vackra som just morgonen besitter
Andas in den sköna ljuva doften från en daggvåt skog
Ingen kan av naturens stilla skönhet alls få nog

Som ett sus dig når från skogens gröna snår
Tankar når dig när du långsamt genom skogen går
Vad har jag gjort för detta skådespel få röna
Och kunna njuta av allt det vackra sköna

Var tacksam för var morgon du kan gå ut
I naturen känn dess doft och njut
Bli ödmjuk inför all naturens under
Och samla i ditt minne dessa lyckostunder

10 frågor till riddare Severin Unicorn

www.glashyttangusum.se

Bild och glasgalleri

Öppet: torsdag - lördag kl. 10 - 17 (lunch kl. 13-14)

Upplysningar: tel. 0123 209 15 eller 0123 207 90

VÄLKOMMEN

Öppet även efter överenskommelse

Johans Trädfällning

Trädfällning (A, B, C)

Röjning

Maskinförare

Klätterutbildad

ser till att virke och ris
hämtas av lastbil
kostnadsfritt

0761-287 912

Johan Andersson

Hagen 1003, 610 40 GUSUM
E-post johanstradfallning@gmail.com

1) Hej där riddare Severin Unicorn! Du och dina riddare har underhållit med tornerspel under alla de tidigare 7 år som Söderköpings gästabud arrangerats. Nu undrar vi – vem är du egentligen? Ryktet säger att du faktiskt har dubbats till riddare. Stämmer det?

Jag heter egentligen Benny Svensson, är 54 år, arbetar som kranförare och bor i Kolvetorp utanför Finspång. Jo, det stämmer att jag dubbats till riddare. Det var för snart 10 år sedan som prior Per Nilsson i The Sovereign order of St John of Jerusalem, en gren av Johanniterorden, bildad i Jerusalem 1048 dubbade mig. Dubbningen görs på samma sätt som för 1000 år sedan, med hjälp av ett svärd. Dessutom måste man avge löften som hålls hemliga inom orden.

2) Hur många hästar har du och hur /hur ofta tränas de för alla olika tornerspelsaktiviteter. Måste det vara något speciellt med de hästar som uppträder vid spelen?

Jag har 3 hästar, och tränar med dem flera gånger i veckan. Det tar många år att lära dem till tornerspelshästar, den äldsta hästen är vid 23 års ålder precis nybliven pensionär men man får räkna med att det tar minst 6-7 år för att de ska kunna bli riktigt bra. Hästarna måste vara lugna och tycka att det är roligt både med uppgiften och högljudd publik.

3) Jag antar att du tävlar vid fler tornerspel – kan du berätta om det?

I år deltog vi i SM i tornerspel i Hovdala – vi blev 2:a i Sverige som grupp, själv kom jag på 14 plats bland 50 tävlande. Vi har också varit i Eskilstuna, på Öland och är nu på väg till Arboga medeltidsdagar där vi stannar en hel vecka.

4) Vad är det svåraste med spelen - att hantera hästen eller att jonglera med sköldar, spjut och lans?

När man har en bra häst gör hästen sitt, då kan man koncentrera sig på att duellera och göra stridskonster, hästen och ryttaren har var sina arbetsuppgifter

5) Jag tror att en riddare måste vara stark för att orka med spelen, tränar ni extra?

Stark måste man vara, vapnen är rätt tunga, det är myck-

et teknik och man lär sig att arbeta med hela kroppen. Men tränar gör jag genom att arbeta hemma på gården, det räcker mer än nog.

6) Vilka är de andra i ditt sällskap?

Jag samarbetar med föreningarna Infensus i Skara och Arboga Raedarin, det är medlemmar därifrån som ingår i mitt sällskap

7) Är det bara män som deltar i tornerspel?

På medeltiden var det förstås bara män, men numera deltar också kvinnor, vi har flera tjejer med och dom är jätteduktiga och tävlar på lika villkor.

8) Förutom hästar behövs det rustningar, vapen och tidstrogen klädsel – hur hittar man sådant?

Idag är detta med medeltid och marknader så stort så det finns ett bra utbud. Vissa saker gör vi själva, t ex lansarna, kläderna låter vi sy upp, men allt finns att köpa nu för tiden.

9) Vad gillar du bäst med Söderköpings gästabud

Det roliga är att vi varit med från starten och sett hur det växt och utvecklats och att hela staden är engagerad. Så håller gästabudet hög kvalitet på alla fronter. T ex blir tornerspelen i år väldigt bra, flera av de riddare som deltar tillhör Sveriges bästa.

10) Kan du berätta lite om de olika spel som ni uppför i år?

På fredagen kl 19.30 gör vi ett eldspel med mycket levande eld, vi har också gasballonger som exploderar! T o m sådant klarar en bra tornerhäst

Lördag kl 13.00 blir det ett Robin Hoodspel som är inspirerad av den tecknade versionen av Robin Hood.

Sedan har vi ett mer traditionellt tornerspel, men även det dramatiserat. Det visar vi lördag kl 17.00 och söndag kl 14.00.

Barbro Mellqvist
Medeltidscentrum

Bennys Språklåda

Benny Möller är språkvetare med inriktning på språkhistoria. Han har under mer än tio år undervisat

i svenska vid Nyströmska skolan i Söderköping, och har utbildat sig inom språkhistoria bland annat hos

professor Jan Anward och professor Jan Paul Strid vid Linköpings universitet.

Benny Möller

DET SOM GÖMS I SNÖ KOMMER UPP I TÖ - om ordspråk och talesätt

Till detta nummer har det kommit frågor om ordspråk och talesätt samt om partikelverb. Eftersom det sistnämnda är grammatiskt lite tungt, och förra numrets text om religiöst språk också var en aning masigt har jag valt ordspråken för det här numrets språkspalt. Frågan har ställts av flera läsare, bland annat en av mina träningskompisar.

Ordspråken är en del av vår ordspråk som tyvärr alltmer glöms bort. Vissa självklara, som t.ex. "Det som göms i snö kommer upp i tö", används fortfarande även av den yngre generationen, medan många, med rötter i svensk medeltid, är bortglömda eller till och med svåra att förstå då språket har ändrats mycket sedan dess.

Exemplen är varsamt moderniserade i fråga om stavning och ordböjning. Det kan vara bra att veta att vokalerna uttalades annorlunda under medeltiden än nu: a var alltid "ljus" även när det var långt, o uttalades som å och u som långt o. Modernt å var oftast a (sla = slå, aka = åka). För konsonanternas del fanns inga sje- och tje-ljud och g och k uttalades

alltid "hårt". Dessutom fanns läspljud precis som i engelska. De skrevs med bokstäverna ð och þ, som i modern isländska. Här har ð ersatts med dh och þ med th. I modern svenska har dessa ljud ersatts med vanligt d och t. Konstiga ändelser på orden beror på hur orden böjdes under medeltiden.

Gemensamt för ordspråken är att de speglar bondelivet under en tid då jorden var den självklara näringen för de flesta. En viss kunskap om de gamla arbetsmetoderna och om livsrytmen på bondgården är till god hjälp för förståelsen.

Fortfarande gäller nog att "Var som arla ris (= reser sig) vardir mangs vis", en variant på "Morgonstund har guld i mund". Även på medeltiden kunde det för övrigt hända att någon låtsades sova för att slippa jobba, men "Man sovir ei allt thet man snarkar!", alltså att det inte är snarkningarna som visar att man sover. Således en variant på "sova räv". När man väl har gått ur sängen gäller det att jobba: "Stryk (=dra) av gullringen och arvodha (= arbeta) for bröd!". Man borde heller inte vara sölig arbetet: "Man skal sla (a=å) järmit tha (a=å!) thet

är hett". Hur jobbet går till i bondstugorna vet man dock inte i herrgårdarna: "All tid spör then rike huru then fattuge födher sik".

Djuren på gården var en viktig del av det dagliga livet. Sega oxar som inte ville gå snabbare kunde man diskutera men tröstens ord lät: "Han kombir ock fram, ther (=som) med uxom aker". Bättre sent än aldrig, med andra ord! Var oxen villig skulle man å andra sidan inte mana på honom för hårt: "Man skal ei viljogan (=villig) uxa hart köra". Ett gott råd till arbetsledare som ibland driver på sina anställda hårt trots att de redan gör sitt bästa! Hade man två oxar kunde de turas om: "E (=alltid) vilas uxi medhan annar dragir". Ordspråket kan förstås även gälla två arbetskamrater, den ena jobbar, den andra vilar sig och så byts man av. Den fattige hade ofta bara en eller två kor, och måste vara rädd om dem. Så länge det "är ingen ko på isen" kunde man dock vara lugn, det fanns inget att oro sig för. En variant är "Det är ingen ko på taket" – ett dåligt byggt torvtak kunde ju lätt rasa in om kon betade där. Hade man en häst fick man vara glad, och fick man en till skänks gällde det att inte klaga:

"Man skal ei givnom häste i mun se!". På tänderna ser man nämligen hästens ungefärliga ålder. Ordspråket har så småningom kommit att utvidgas till att betyda att man bör ta emot gåvor utan att klaga på dem.

Om gårdens djur var en bas för försörjningen så kunde skogens djur vara ett hot. Särskilt ormar och vargar måste man hålla ögonen på, de var nämligen också mytologiskt belastade. Enligt Bibeln var ormen roten till allt ont. Faror fanns över allt: "I tysto (= tyst och stilla) vatne äru orma värsti". Särskilt vargen nämns i ordspråken; några vargkramare fanns absolut inte. "Siälvi rivs ulvar tha the ei hava kalva" vill förklara varför egentligen vargen river boskap – han är avundsjuk på tamboskapen! "Ulvin takir ock tald (=räknade) fär" berättar att det inte hjälper så mycket att hålla koll på fåren, de blir rivna ändå. Men "kombir thu til ulva, tjut som the!" – alltså: anpassa dig till gruppen, stick inte

Rättelser

I artikeln Språklådan i förra numret av lilla tidningen har det tyvärr insmugit sig några beklagliga felaktigheter:

Den rätta förklaringen till ordet **henofob** är "människor som ogillar dem som inte erkänner könsskillnader."

Några meningar saknar en del ord och några ord

upp! Det som man ofta fick se i skogen kunde också formuleras i ordspråk som egentligen förklarade något om människor: "Evert hägrin flygir tha fölgir honum stiärtin", det vill säga att man inte kan undfly sitt rykte var man än flyr. En modernare variant på detta är "Vart man än vänder sig har man rumpen bak".

Människors karaktär och riktlinjer för gott uppträdande kommenterades också med ordspråk: "Skog havir öron ok mark havir ögon" – se alltså upp med vad du säger och gör, och var särskilt försiktig när du inte är hemma! Det är också känt att "öl rörir upp stor ordh" – en sanning som väl fortfarande står sig. Den lättledde får

Till nästa nummer hoppas jag på många nya intressanta språkfrågor från er i läsekretsen!

Sänd dem med e-post till info@lillatidningen.com eller direkt till mig på wit_oleander@hotmail.com

har fått bindestreck trots att de inte är avdelade på två rader.

Några onödiga slaryfel från "Tryckfelsnisse": Första stycket, rad 9, står: "fram till 1917, så en ny...", skall vara "1917, då en ny ..."; Samma stycke sista raden står "svenskan", skall vara "svensken". Femte stycket (mittspalten) rad 6, står "och med har ...", skall

sig en kommentar: "Han är godir locka som självir vill med hoppa". Smilfinkar varnas det för: "The äru ei alli vini (= vänner) som le igen". Dessa sistnämnda ordspråk bygger på verser i Hávamál, dert stora fornordisk diktverket.

Sist kan det vara intressant att ta upp ordspråk som på något sätt liknar lagar: "Med lag skall man land byggja", "Vare ei lag i lande, tha toge var ther finge (= som kunde roffa åt sig)", "Thu skalt landsid (sid= sed) fölgia eller land fly". Men man visste att i tider av svält eller oro var lagarna svaga: "Nöd brytir lag" och då "liggia lag i spjutstangs ända". Något att tänka på även i dagens samhälle.

vara "och med det har ..."

Jag ber om ursäkt för dessa misstag och skall i hädanefter försöka vara noggrannare vid korrekturläsningen.

Hoppas att ni i läsekretsen även fortsättningsvis kommer att vara intresserade och entusiastiska!

Med vänliga hälsningar
Benny

Skriv en personlig familje- och släktkrönika

Krönika är ju ett klassiskt begrepp för en berättelse i tidsföljd om ett historiskt skede i samhället. Samma begrepp kan man också använda för en berättelse om sin familjs och släkts liv och leverne. Den krönikan kommer, om den skrivs idag, att handla om en tidsepok med början från sent 1800-tal till våra dagar. Minnen och handlinger från tiden för epokens början kan du få berättat av dina föräldrar samt far- och morföräldrar. Sedan följer dina egna minnen som du finner värda att berätta om. Den tid din krönika kommer att handla om omfattar ju en utveckling som betytt väldigt mycket inte

bara för dig och din familj och släkt utan också för hela vårt samhälle. De flesta av oss familjefäder och mödrar har väl många gånger fått frågan av våra barn "hur var det när du var liten?" Då kommer man underfund med att man inte varit tillräckligt nyfiken och frågvis. Gör därför dina barn den tjänsen att samla material i form av berättelser, foton, brev som skrivits som kan vara värdefullt att ta med i din krönika. Det låter som det blir ett stort jobb som tar mycket tid men jag lovar att det blir roligt och spännande. Det blir på ett särskilt sätt att på nytt träffa gamla vänner och

släktingar och lära känna dem ännu bättre. En kopia av din krönika kan också bli en välkommen julklapp eller födelsedagspresent till vänner och släktingar.

Tidigare var det ganska omständigt att mångfaldiga bilder och texter. Text skulle sättas, bilder skulle överföras till klichéer för att kunna tryckas. Numera är den grafiska tekniken digital, vilket gör det enklare och billigare att få, t.ex. din krönika kopierad till en lämplig upplaga.

Lycka till!

Lena och Åke Larsson

BILJETTER GÄSTABUDET:

Förköp Stinsen 0121-18160 och Korps 0121-14254
Under gästabudet biljetter Stinsen, Infotältet och vid resp. entré

Tornerspel 60 kr
Fredag kl 19.30 (Eldspel, ej förköp)
Lördag kl 13 och 17, söndag kl 14
Brunnsparken

TRiX - Myter av eld, 100 kr
Fredag kl 22 och lördag kl 21.30
Brunnsparken

Magikergränd 60 kr, heldag 100 kr
(ej förköp) Wallbergs gård

Nomemus 50 kr (ej förköp)
Fre kl 20 Drothems ky, lör kl 16 Brunnssalongen, lör kl 19 S:t Laurentii ky

Barnteater 30 kr (ej förköp) Hagatorget
Lör: kl 11, 13, 16.30, sön: kl 11, 12.30, 14.30

www.gastabud.se

Bengt Axmacher
bengtax@telia.com

Mems Segelsällskaps första regatta

gång uppstod, finns knappt ens en kvarndamm som inte har ett eget segelsällskap; så varför inte?

MSS heter nykomlingen. Enklarest uttolkas det som Mems Segel Sällskap, eller i folkmun – så långt har det redan hunnit – som Mems Super Seglare. Interremistisk ordförande heter Pär och övrig styrelse, såvitt känt, Roger och Lukas. Ett flygblad med den glada nyheten om sällskapets tillkomst delades ut i början av vecka 28. Samtidigt inbjöds en var simkunnig med håg till bøljan den blå – nåja, med viss gråbrun missfärgning – och försedd med badkläder och flytväst att delta i en första regatta stundande söndag den 14/7 kl 11:00 på Jockes brygga i Mem. Ordförande och styrelsen hade välvilligt ställt två privatägda segeljollar av typ Laser till sällskapets förfogande och seglandet skulle bestå av så kallad matchracing med successiv utslagning av de förlorande i varje enskilt heat tills endast vinnaren återstod. Efter avslutad segling välkomnades deltagare, funktionärer och supporters till ett "After Sail" hemma hos Pär i dennes bostad belägen i Mems förort Vinkällan.

Lilla Tidningens medarbetare i Mem, alltså under-tecknad, som i sin ungdom varit en ihärdig kappseglare, greps av en feberaktig iver att återuppliva minnen från Östersjöns blå bøljer. Hans kloka hustru dämpade dock genast denna överdrivna entusiasm hänvisande till att han senast tävlade till sjöss för fyrtio år sedan och därefter blivit inte bara glömsk av ålder utan också begränsat rörlig i sina nedre extremiteter. Det hjälpte inte att han fortfarande var simkunnig och ägde såväl baddräkt som flytväst. Däremot kunde han naturligtvis som representant för pressen rapportera om regattans genomförande

och dess slutliga resultat. Omsider lät han sig därmed nöja.

Den stora dagens morgon låg Mems redd innanför Killingholmen, alltså det blivande slagfält där snart spännande duster skulle utspela sig, lika blank som ett nybonat golv; för att låna Evert Taubes penna. En del högt belägna moln speglade sig i dess yta under det att de makligt förflyttade sig i olika riktningar. Solen sökte till en början skydd bakom dem, men värmden snart nog upp scenen med livgivande strålar.

Kring elvasnåret befanns det att fjorton personer anmält sitt intresse. Åldern på deltagarna varierade från tonåren upp till hög medelålder. Linn och Anna fick ensamma representera det täcka könet.

Ett par röda bojar avgränsade en ungefär femtio meter bred startlinje strax utanför Jockes brygga, och på stranden innanför svärnade redan en avsevärd supporterskara. Några hustrur hade producerat ett flaggspele som livade upp scenen, där även kansliet fått ett eget bord. I bastun väntade ett antal picknickkorgar på att tömmas på innehåll.

Första benet (sträckan på banan) gick mot norr till en vit boj kanske 200 meter bort utanför Lundbys strandparti, sedan vinklade banan 135 grader eller

så ner mot Killingholmen i sydost, där ytterligare en vit boj skulle rundas innan man återvände till målgång vid startlinjens östra boj.

Seglingarna präglades under flera timmar av svag vind i växlande riktning omväxlande med komplett stiltje och det drog ut på tiden. Ofta uppnåddes inte ens styrfart stundom gick det rentav baklänges. Men humöret var det inget fel på. Det hejades flitigt från bryggan och stranden och vartefter dagen led tätade molnen en aning. Det till en början nybonade golvet fick allt oftare mörkare partier där ljumma fläktar försiktigt krusade den spegelblanka ytan. Vindriktningen var till en början envist växlande men vartefter blev den till större del nordlig, så det blev först ett kryssben, sedan ett slörben och till sist halv vind emot mål. Trots de endast labra fläktarna blev det stundom spännande situationer och Bertil – i det äldre gardet – hamnade vid en överhalning i vattnet, men var snart ombord igen. Vid tretiden var det finaldags mellan Pär och Anders och för första gången uppnåddes nu en fart som medförde en helt liten men tydligt brusande bogvåg och tvingade rorsmännen att luta sig ut mot lovertssidan för att väga upp båten.

Vid första märket ledde Anders övertygande, men tappade på slörbogen det

mesta och måste lämna plats för sin konkurrent vid nästa boj. Pär blev emellertid så upphetsad av sin framgång att han, oförberedd på den plötsliga gippen, slog runt och hamnade i sjön. När han föredömligt snabbt kommit på rätt köl igen och skulle återuppta jakten hade skotet rappat ur och fastnat i bojen och Anders hade återtagit det mesta av sitt försprång. Åskådarskaran, där Anders familjemedlemmar utgjorde en liten majoritet, hejade fram honom under tilltagande jubel, som kulminerade när han äntligen stod på bryggan och som dagens slutsegrare efter tappert fajtande, fick finna sig i att knuffas i det s.k. plurret av sina segerrisiga barn; Erik 9, Alice 6 och till mindre del Märtha 2½.

I Mem ses det inträffade som en vink om en strålande framtid för orten. Redan under bryggsnacket efteråt hörde åtskilliga röster förkunna att inköp av egen Laserjolle stod för dörren. Ordförande Pär har stora planer. Lilla Tidningens medarbetare lovar fortlöpande redogörelser för kommande tillväxt av såväl orten som dess nya segelsällskap.

© Bengt Axmacher

Den 23-e juli, när detta skrivs, börjar man ana att sommaren 2013, i varje fall i Mem, kommer att gå till historien som en av de bättre. Gräsmattorna har börjat gulna, kantarellerna är små och hoptorkade men likväl delikata och pensionärer som inte räds maligna melanom börjar få en pepparkakslignande färg på den vissnande hudkostymen. Seglationen på kanalen var skral under försäsongen, men nu vimlar det av folk på trädäcket utanför den kombinerade vandrarhems- kafé- och restaurangrörelsen i Mems övre hamn. En för året ny regim har visat sig löftesrik, försedd med många nya idéer och vilket redan visat sig lyckosamt.

I fjol figurerade Mem i pressen under mindre smickrande former. En hord av husbilar fyllde under större delen av sommaren till sista kvadratmetern hamnens trevliga rekreativområde, en gräsyta med fotbollsplan

och möjligheter till fika, såväl i gröngräset som på bord och bänkar. En förbudsskylt för motorfordon kom upp i år i början på juni. Inga husbilar fäste dock något avseende vid denna fredliga uppmaning, men nu är området sedan ett par veckor avspärrat för trafik med en gles rad stenblock och en vägbom. De tillåtna husbilsplatserna har samtidigt utökats till sex mot tidigare fyra och avgränsats med staket. Allt är frid och fröjd igen.

Föreningslivet i vår lilla by har hittills bestått av

Mems Bygdeförening, som äger skolhuset, samt den ekonomiska förening som driver vatten- och reningsverk. Men ett nyttillskott kom mitt i semesterperioden.

Mem har fått ett alldeles eget segelsällskap. Det kan i förstone tyckas överdrivet, men betänk då att i England, där begreppet segling för nöjes skull en

ELCENTER
i Söderköping AB

din lokala installatör

Virkesgatan SÖDERKÖPING 0121-131 70

Företaget som leder strömmen

www.elcenter.se

Jag fräser bort era oönskade stubbar

Kontakta för info & pris

Bottna Stubbfräsning AB
Leif Breid

Tel: 0730-595080
e-mail: info@bottna-stubbfras.se
www.bottna-stubbfras.se

Mem Mästerskapen 2013

Heat	Deltagare
1	Lukas Pär
2	Tobbe Anton o Max
3	Bertil Björn
4	Martin Peter
5	Anders Anna
6	Linn Anna (andra chans)
7	Clas Roger
8	Björn (andra chans) Lukas (andra chans)

KvartsFinal	SemiFinal
Pär	
Anton o Max	Pär
Bertil	
Peter	Bertil
Anders	
Anna	Anders
Roger	
Björn	Björn

Final	Vinnare
Pär	Anders
Anders	

"Hund- och kattdoktorn" - numera "doktorerna"

lilla tidningen har nyligen besökt Hund- & Kattdoktorn. Det fanns nyfikenhet inför besöket. Dels hade kliniken flyttat från Fixområdet till Margaretagatan (infart via Robbans) och även utökats med en veterinär – Cesar Guevara.

Jag frågar Cesar om hur det gått.

Utmärkt, svarar han. Vi har nu 40% fler patienter (djur) än då vi startade upp tillsammans för något år sedan. Kanske det beror på att vi tar oss tid. Och det går här, eftersom vi är och vill vara en mindre klinik med personlig relation till ägare och djur.

Vi har en specialitet också: Exotiska djur. Det är få kliniker i regionen som klarar detta. Av den anledningen har vi ofta remisser från andra kliniker. Även större sådana.

Till vardags utför vi tandvård på hund och katt, öronkirurgi, kejsarsnitt, mjukdelsoperationer som magoperationer, tar bort bölder och tumörer och utför kastreringar – för att nämna några exempel. Naturligtvis har vi akutvård och kan lämna remiss till större kliniker med specialistvård om anser det nödvändigt.

Oftast är någon av oss veterinärer på plats. Lars Weistedt är här onsdag och torsdag. Jag måndagar och fredagar. Tisdagar brukar vi turas om.

För att sammanfatta känns det riktigt bra. Trevliga och kunniga medarbetare och vänliga djurägare och en trevlig hyresvärd - Cementgjuteriet. Vad mer kan man begära? - säger veterinär Cesar Guivara.

Vidar Jansson

Veterinär Lars Weistedt under operation av hund

Veterinär Cesar Guevara ger akuthjälp till en krank uggle. Efter 2 veckors behandling kunde den återgå till friheten

Veterinär Cesar Guevara under operation av katt

2 November Maskerad på Slottet
8 November Klöviltsafton
16 November Ladies Evening
30 November Julbord-premiär

All uppdaterad information finns på vår hemsida www.husbysateri.se

Nyhet!
Boka hotellrum via www.booking.com

Kulturevenemang under hösten

Uppdaterad information finns på soderkoping.se/evenemang

Söndag 25 augusti

Gudstjänst på Capella Ecumenica
Båt från Kungshällsudden utanför Bottna kl.10.00 och kl.10.30.
Plats: Västra Gärsholmen, S:t Anna skärgård

Fredag 30 augusti – söndag 1 september

Söderköpings Gästabud
Se separat program.

Fredag 30 augusti

Invigning av Hälla naturreservat
Invigningsceremoni med bl.a. levande musik och tal av landshövdingen Elisabeth Nilsson.
Tid: kl. 12.30
Plats: Hälla naturreservat

Lördag 31 augusti

Karaoke på Pub Sumpen
Fredas karaoke på Pub Sumpen.
Tid: kl. 20.00 – 24.00
Plats: Tyrislöt Camping

Lördag 7 september

Loppis i Tyrislöt
Under ÖstgötaDagarna anordnas loppis.
Tid: kl.10.00 – 16.00

Lördag 7 september

Säl & Havsörnsafari
Uppliv skärgården med båt. Har vi tur möter vi både gräsäl och havsörn.
Föransmälan till Turistbyrån.
Tid: avgång kl.10.00
Plats: Mon, Lagnö.

Tisdag 24 september

Touch of Africa
Konsert för ungdomar i Södra Afrika. Biljetter säljs på Stinsen.
Tid: 19.00
Plats: Sporthallen Vikingen, Storängsparken 1

Söndag 3 november

Minnesgudstjänst på Capella Ecumenica
Båt från Kungshällsudden utanför Bottna kl.10.00 och kl.10.30.
Plats: Västra Gärsholmen, S:t Anna skärgård

ÖPPET HUS
hos Hund & Kattdoktorn
Fredag 27/9
Margaretagatan 37

Gratis munkontroll (gäller hela september)

Subventionerad, enkel hälsoundersökning 200:- (provtagning och laboratorieundersökning ingår ej)

ID-märkning Chip 250:-

Vaccination 250:- (ej rabies eller valpar under 10-12 veckor)

Hill's Royal Canins samt Specifics konsulter medverkar under dagen (se hemsida) och informerar om utfordring vid olika sjukdomar samt säljer rabatterat foder härför

Övriga varor säljs med 20% rabatt (max 1 vara/djurägare)

Vi bjuder på kaffe mm

Se vår hemsida www.hundokattdoktorn.se för vidare information

Hund & Kattdoktorn ÖPPET
i Söderköping AB
0121-14360
Veterinärerna
Lars Weistedt och Cesar Guevara
Margaretagatan 37

mån 8-18
tis 8-17
ons 13-18
tor 8-17
fre 8-17

Därför satsar Söderköpings kommun på fiber för landsbygden

Regeringen har beslutat att Sverige ska bli världsledande på IT-infrastruktur och målet är att år 2020 ska minst 90% av alla hushåll ha tillgång till fiberanslutning med en hastighet av 100Mbit/s.

I städer och i deras närhet arbetar olika privata aktörer med att klara målet, men på landsbygd och i glesbygd måste oftast det offentliga ta ansvar för att alla ska komma med – Söderköping har en stor befolkning på landsbygden och klara ambitioner att behålla en positiv utveckling också av landsbygdsboende och de mindre tätorterna i kommunen.

2012 beviljades kommunen statligt stöd och EU-medel med 18 mkr för utbyggnad av en första etapp av fiberstamnät från Östra Ryd till Tyrislöt. Den egna insatsen är 15 mkr i investeringsmedel fördelat på tre år. I augusti samma år tog kommunstyrelsen beslut om organisationen för arbetet med en kommunal styrgrupp, en projektledningsgrupp och teknisk chef Michael Botvidsson som projektägare. Senare har Jörgen Filipsson anställts som projektledare.

Byalagen

Arbetet sker tillsammans med byalag som startats i de olika kommundelarna. Idag finns ett femtontal byalag som är aktiva i bredbandsfrågan från Östra Ryd i väster till Norra Finnö i öster. Byalagen har kommit olika långt i sitt arbete. Vissa har haft ett första inledande möte medan andra är klara att börja gräva.

Byalagen tar hand om det spridningsnät som ska kopplas på stamnätet och är länken till de enskilda hushållen. Även byalagen får statligt stöd till spridningsnäten. För att sen alla enskilda hushåll/företag ska känna att de till en rimlig kostnad kan ansluta sig till spridningsnätet, krävs att man inom byalaget kommer överens om en kostnadsfördelningsmodell. Söderköpings Kommun tar ut en avgift på varje anslutning till stamnätet, som är en ersättning för allt installationsmaterial, projektering och inmätning som går åt för byalagets spridningsnät. Avgiften fungerar som en kostnadsutjämnare för de byalag som har långa grävningar mellan sina hus och de som har kort grävning.

Viktigt med information

Att berätta vad som händer har hela tiden varit prioriterat inom projektet och direkt i början startade man nyhetsbladet "Fibernytt" (nästa nummer kommer 30 augusti) Samtliga nyhetsbrev publiceras på kommunens hemsida www.soderkoping.se eller så kan man abonnera via sin e-post.

Flera offentliga, mycket välbesökta, möten om projektet har hållits i olika delar av kommunen, ibland också tillsammans med Skanova och Eddima m fl aktörer på området.

Projektet har varit ifrågasatt från en del håll och nyligen beställde kommunrevisionen en oberoende rapport om hela projektet för att se om beslut tagits på laglig grund och i enlighet med vad en kommun får göra. I rapporten konstateras att över 160 kommuner i landet satsat på bredbandsutbyggnad, vilka liksom Söderköping velat säkerställa tillgången för alla till obegränsad mängd datatrafik via fiber. Rapporten slår fast att beslutet om stamnätsutbyggnad har skett i överensstämmelse med gällande lagar.

Landsbygdservice

Söderköpings kommuns dryga 14.000 invånare fördelar sig jämnt mellan stad och land. I småorterna finns ännu kommunal service med skolor och förskolor och på två platser även äldreboende. Sommartid växer landsbygdsbefolkningen med drygt 2.500 hushåll, mestadels i Sankt Anna. Den kommersiella servicen året runt inskränker sig numera till en lanthandel med drivmedelsförsäljning i Bottna, men glädjande nog finns också en bensinstation i Östra Ryd sedan förra året och planer på en servicebutik. Sommartid finns ytterligare två butiker i Sankt Anna. "Vi är helt övertygade om att tillgång till snabbt och driftsäkert bredband har stor betydelse för att ge möjlighet att bo och verka på landsbygden. För att utbyggnaden ska ha en långsiktig stabilitet och för att stötta att "alla" kommer med, har Söderköpings kommun engagerat sig i projektet." säger Magnus Berge, kommunstyrelsens ordförande. "Man kan nu med glädje konstatera att etapp 1 av stamnätet är på god väg enligt tidplanen och att ett femtontal områden genom byalagen arbetar för fullt med sina spridningsnät."

Christina Nilsson
Informationschef
Söderköpings kommun

Fibern möjliggör flytt till skärgården/landet

Kjell Helbro, du är på väg att bosätta dig i Söderköpings kommun och flytta ut permanent till Sanden. Vad har fått dig att ta det steget?

- Ja, jag lämnar Norrköping och flyttar till Sanden, köerna på E22 till trots. Det finns många fördelar med att bo här. Fiberbredbandet som är på väg att byggas ut är en av anledningarna till att det blivit möjligt. Den kommer att kunna ge oss samma prestanda, om inte bättre, som i storstan.

Du har ju erfarenhet av IT-området. Hur skulle du vilja kommentera det här projektet?

- Det här med fiber till landsbygden är ett strategiskt viktigt beslut som Söderköpings kommun fattat. Det är ett måste för landsbygdens överlevnad. Att kommunen också väljer att bygga i egen regi, anser jag är rätt beslut. Det innebär att kommunen får full kontroll över sin nya "motorväg". Man kan se det som en investering som i vilken infrastruktur som helst - fjärrvärme, vägar, vatten osv. Nu får vi verkligen hoppas att de inte säljer av den om fem år eller så... Möjligen kan man göra som en del andra kommuner gjort, bilda ett separat, kommunägt bolag för att driva verksamheten.

- Det enda jag tycker är lite tråkigt är att det tagit onödigt lång tid. Det finns många förklaringar till den segdragna processen - som inte bara beror på kommunen själv. Den här i vilket fall medfört att det varit svårt att hålla engagemanget uppe hos alla som dels ska jobba med det, men också hos oss alla som väntar på och behöver fibern.

Projektet kring stamnätet avslutas i september och det arbetas nu intensivt i alla delar utmed sträckningen för att få koll på intresset för anslutning. Det är bråda tider med att komma igång att bygga ut spridningsnäten, dvs

förgreningarna ut till alla boende.

I det sammanhanget har du engagerats för arbete i ett av byalagen. Berätta!

- Det stämmer. Jag jobbar med bredband på arbetsområdet Norra Finnö, med tyngdpunkt på spridningsnätet till Sanden-Gränsö.

Kan du ge oss en bild av hur ni arbetar?

- Vi har bland annat konstaterat att det tidigare blev för stora grupper när vi först delade upp oss i öster och väster om E22. Vi formerar därför om oss. Den östra sidan om E22 består sedan tidigare av 6 arbetsområden och nu när vi går på praktiskt genomförande, har vi ytterligare delat upp områdena i cirka 15 ekonomiska föreningar.

Som exempel kan vi ta det område jag själv bor inom - Norra Finnö. Det är nu indelat i 4 ekonomiska föreningar; Tyrislöt, Uvmarö, Gränsö-Sanden samt Lagnö-Vrängö. Varje förening omfattar drygt 100 fastigheter/områden och genom att vara ett tiotal aktiva i varje förening menar vi att det kommer bli en hanterbar insats för var och en.

Viktigt för oss är att vi får med ALLA områden - även öarna. Vi har gjort en fördelning genom att rita in alla fastigheter på en områdesritning. Den 1 juli antogs områdeskartan av arbetsgruppen vilken redovisas för kommunen, som är den beslutande instansen. Kommunens projektör Benny Dahlqvist gör detaljplaneringen för spridningsnätet. Den kommer att vara klar i augusti. Vi räknar därefter med att vara i gång med grävandet i oktober.

Den 10 augusti kl. 14 håller vi möte i församlingshemmet i Sankt Anna. Det är då vi formellt ska bilda de 4

olika ekonomiska föreningarna på Norra Finnö. Parallellt pågår alltså det stora arbetet med att få kontakt med alla fastighetsägare som vill vara med på tåget.

Den fråga vi vet att alla naturligtvis ställer sig är; vad kommer det att kosta och när får jag min anslutning? Vårt besked är att ambitionen är att hela Norra Finnö, med sina 530 fastigheter, ska erbjudas ett solidariskt pris. Vi går därför ut med ett maxpris och att nätet ska vara klart till midsommar 2014.

Hur går det? Möter ni något intresse?

- Intresset är stort. Redan nu är över hälften av fastigheterna med. I Östra Ryd har man en anslutningsgrad om 80-90%. Vi vill naturligtvis inte vara sämre - vi vill ha med alla. De som väljer att avstå nu för att ev gå med senare missar möjligheten till subventionen kommunen ger - och vi kan heller inte garantera kostnaden för framtida anslutning. Det är här och nu som gäller för att få del av den solidariska satsningen. Varje förening ansvarar för sin tidplan. Så snart fibern är framme ska den kopplas på.

Det handlar om att kunna ha en snabb och egen uppkoppling för att kanske sköta sitt arbete hemifrån oberoende av hur många som använder bredbandet, nyttja tjänster på ett tryggt sätt, få bättre TV-mottagning, mm. Och inte minst framtidssäkra bredbandet och kunna utnyttja kommande tjänster inom t. ex. sjukvård.

Från sommarboende hör man även argumentet att man lättare får med sig sina tonåringar ut! Kan man det, är det möjligt att bosätta sig här permanent - man vill inte ha det sämre än i stan.

Intervju av Eva Quist EQ-kommunikation

Fix
konditori

0121-13960

Figurtårter
Smörgåstårter
Färskt bröd
Smörgåsar
Glass
Konditorivaror

Öppet
Mån-fre 8-18
Lör 9-14

lilla tidningen var på plats när kommunens arbetsutskott träffade en delegation som ser det orimliga i att kommunen engagerar sig i fiberutbyggnad i egen regi

lilla tidningen var på plats när kommunens arbetsutskott mötte en delegation som ifrågasatt hela den kommunala satsningen. Delegationen var inbjuden till arbetsutskottet för att höra kommunens tredje förklaring. Någon sådan delgavs inte delegationen, som bestod av Ingegerd Edman, Dag Södling och Göran Johansson. Delegationen informerade AU om vilka verkliga kostnader som kommer att drabba kommunen i och med satsningen på eget kommunalt fibernät. Åtskilliga siffror presenterades. Inga uppgifter kunde AU avfärda som felaktiga.

Det blev uppenbart att AU vare sig fått rätt eller all information inför ett så stort beslut.

Delegationen hade svårt att förstå vari respekten för allmänna medel finns:

Skanova har erbjudit kommunen ett avtal som innebär att kommunen inte

behöver ta någon kostnad alls. Det är gratis för kommunen. Och hela kommunen fibreras. Likväl satsar kommunen åtskilliga 10-tals miljoner kronor för ett eget nät som når halva kommunen och som man tror ska ge vinster. Sanningen är att det inte finns ett enda exempel på att eget kommunalt bredband ger vinst. Tvärt om. De går med förlust. Skattepengar måste föras till i en oändlig ström. Endast storstäder kommer i närheten av vinst.

Samtidigt som kommun spenderar pengar på ett eget fibernät, ska det sparas åtskilliga miljoner på skola och omsorg. - Som sagt. - Det är svårt att förstå vari respekten för allmänna medel ligger.

När lilla tidningen avslutningsvis frågade partierna om de med hänsyn till nu framkomna sakuppgifter skulle tagit samma beslut om eget kommunalägt nät, blev det oroligt i lokalen.

Socialdemokraterna meddelade att de, vid annan majoritet i kommunen, och när första delen av fiberutbyggnaden är klar, kommer att sälja fibernätet.

Miljöpartiet förstod inte varför all fakta inte presenterats tidigare.

Folkpartiet kunde inte minnas att nu framkomna fakta presenterats.

Moderaterna ansåg att de vid tillfället för beslutet, med då framlagt underlag, tog rätt beslut.

Kristdemokraterna var av samma uppfattning.

Magnus Berge (C) ville inte kommentera uppgifterna.

Vänsterpartiet ej närvarande.

Den inbjudna delegationen påpekade inte bara egendomligheter i beslutet som sådant, utan lyfte frågan till ett demokratiproblem

Delegationen citeras: "Om vi, som är väl insatta i denna fråga, kan hitta felaktigheter och osanningar, hur ska vi då kunna lita på uttalanden i andra frågor?" Slut citat.

Som sagt – demokratiproblem/demokratiunderskott – eller vad är det?

Vidar Jansson

**Gymmet är öppet
hela hösten**

Öppet 05.00 - 23.00

Bowling & Biljard

Café & Restaurang

**Liveband varje lördag
med start i september**

Varmt välkomna till Sports, vi finns på Fixpunkten bredvid Willys. Trevlig höst önskar vi på Sports!

Se www.sportsarena.se för höstöppettider
0121-19770 info@sportsarena.se

Gilla oss Sports Bar & Nöje (OFFICIELLA) på Facebook

Nästa nummer av lilla tidningen
utkommer den 28/11 2013

medisox

**Fabriksförsäljning
Stödstrumpor**

Kom till vår nya butik

Nu med massor av Nyheter

**Comfort-Trend-Office-
Hiking- Travel –Sport**

Travel i Skinlife och Comfort i Bomull. Nylon knästrumpor, Stay Ups och Strumpbyxor.

Sport kompressionsstrumpa med Coolmax i foten för vama dagar och ull för kalla dagar.

En strumpa för alla tillfällen

Välkomna!

Öppettider

Månd-tors 8-18
Fred 8-15
1:a Lördag i
månaden 10-14
0121-15940

www.medisox.se

Medisox AB
Ringvägen 44
614 31 Söderköping

0121-15940
fax 0121-15941

10% mot uppvisande av denna kupong
KAN kombineras med andra erbjudanden.
Gäller tom nov 2013

**Bromsa ditt
åldrande
börja träna**

*Erbj. gäller t o m 31 aug 2013.

För mer info eller boka din
medlemsrådgivning
Stefaneng@telia.com
eller ring 0708-13 26 35

TRÄNINGSVÄRKET

**20 ÅRS
Jubileum**

- 100 kr i rabatt per månad på alla avtal
- Köp nu starta senare (senast 1 nov 2013)

Maten på Gästabud

Foto Thomas Pettersson

Foto Daniel Serra

”Spettstekt hjärta var en exklusiv rätt som man med lite tur kunde få smaka på under ett vikingatida gästabad”

”Kokgropskockt gris, spettstekta hjärtan eller saffransfyllda söta pajer”, föredrag av arkeolog Daniel Serra Lördag den 31 augusti kl 14.00 på Visitor Center.

Kokgropskockt gris, spettstekta hjärtan eller saffransfyllda söta pajer. Öl, mjöd eller vin? Vad man ska välja till sommarens historiska fest beror mycket på vilken tid man vill gestalta. Med anledning av gästabadet i Söderköping ger Daniel Serra, kulinarisk arkeolog, en kort beskrivning av festande under såväl vikingatid som medeltid.

Från sommarens enkla grillfester till kusinens storslagna bröllopsfest, alla har vi väl under sommaren varit på någon fest vid vilken det är en självklarhet att man serverar mat. Detta är inget nytt fenomen – vid Stone-

henge finns det spår av att man gödde upp grisar och bryggde öl. Även i Sverige har fest och ätande hand i hand under lång tid, under såväl vikingatid som medeltid spelade gästabaden en viktig roll.

Vad vi vet om det vikingatida festandet är i viss mån begränsat, men genom arkeologiska lämningar, samt i viss mån även vad vi kan läsa oss till i de tidigmedeltida sagorna, kan man komma närmare det vikingatida festandet. I de flesta sagor spelar gästabadet en viktig roll, då det är vid dessa tillfällen man möts och saker börjar hända. Gästabaden kunde vara allt ifrån att en granne

kom på besök till årstidsbundna gästabad, religiösa och andra viktiga tillställningar eller när någon viktig person bjöd till eller bjöd in sig på fest.

Till skillnad från vardagens enklare måltider kunde en sådan fest innebära en lite mera spektakulär meny; spettstekta fåglar och inälvsmat, stekt bröd av vete, kokgropskockta hela djur, årstidens växter samt i handelsstäderna även en del frukt. Till detta dracks framför allt ett öl som troligen var starkare och sötare än det som drack till vardags, men för de rikaste kunde nog även mjöd eller vin serveras. Även kokt kött ansågs vara fint nog för fester. I en av sagorna i Heimskringla Yngligasagan beskrivs det hur den norske kungen Håkan den Gode serverades kokt hästkött vid en större fest.

Hur maten serverades vet vi inte, men i sagorna nämns att gästerna sitter i lag tillsammans med de som de senare också sover med. I många av sagorna beskrivs det hur det var husfrun som serverade drycken, vilket kanske har att göra med att det även var hennes roll att brygga den. Det har gjorts en hel del fynd av små smycken som avbildar kvinnor med stora dryckeshorn. Det är även fullt möjligt att man som under medeltiden fick tvaga sina händer innan man satte sig till bords och

att borden kläddes med linnedukar.

Under det feodala medeltiden fick festen en ännu viktigare roll. Det var viktigt för länsherren att bekräfta sin roll (och samla in skatt) genom att besöka de platser man ägde och där ställa till med fest. Festen hade nu blivit mer ritualiserad och det syntes såväl genom etikettsregler som en väldigt hierarkisk bordsplacering. Var du viktig fick du sitta bredvid kungen eller länsherren, annars riskerade du att hamna vid den bortre änden av bordet eller till och med i ett annat rum. Det fanns även föreskrivet hur många man skulle dela mat med beroende på vilken ställning man hade.

Vi vet betydligt mer om vad som serverades på de rikare borden under den här perioden. Festmaten var gjord för att tilltala i stort sätt alla sinnen – doft, smak och färg tillgodosågs med kryddor som saffran, kanel, ingefära, sandelträd, långpeppar och paradiskorn för att nämna några. Eftersom maten delvis åts med fingrarna var köttet fint uppskuret, ungefär som dagens asiatiska kök – något som kyrkan förfasades över då det ansågs som alltför sensuellt att uppleva maten även med fingrarna. Även öronen skulle få sin beskärda del av festligheterna. Bortsett från musiker som underhöll, vilka självklart var viktiga, spelade ljud även en viktig roll i vissa rättter. Ett recept talar om hur man ska gömma barn under bord med ett böljande blått tygstycke på vilket en paj i form av ett sagoslott står. De gömda barnen ska låta som sirener från under vattenytan. Ett annat recept beskriver hur en helstekt spädgris ska förbe-

redas för att kunna skrika om man värmdes upp halshen på den.

Festbordens rätter påminde i mångt och mycket om rätter vi fortfarande känner igen. Allt från soppor, grytor, smaksatt ris och tillagade grönsaker till kokt eller spettstekt kött, grillade fiskar, pajer, små pastejer, samt såser av olika slag. Mot slutet av medeltiden blev det även vanligt med en stor variation av sötsaker.

Till detta drack man öl, vin och mjöd, och precis som under vikingatid var ölen förmodligen vanligast medan såväl vin som mjöd ansågs finare. Bäst av allt ansågs ett sött rött vin från trakten av Grekland eller Bysans vara, men till nöds kunde man nöja sig med ett liknande vin från Spanien som gick under namnet Bastard. Efter måltiden eller om man behövde stärka sig kunde man även serveras en hypocras, ett kryddat sött vin som kunde innehålla upp emot tretton exotiska kryddor, och i viss mån kan ses som en föregångare till dagens glögg.

Bortsett från att festmåltiden avslutades med hypocras och kanske ett kex, följde inte festmåltiderna dagens tre rätter. Snarare bestod de av två till fyra omgångar med ett flertal rätter som serverades samtidigt. Även om det fanns en viss ordning på vad som hörde samman kunde exempelvis sötsaker dyka upp mitt under middagen istället för mot slutet. De olika rätterna ska nog snarare ses som ett tapasutbud med smakprov än fullständiga måltider av varje rätt.

Maten åts framför allt med sked, kniv och fingrar, vilket innebar att den skars

upp fint innan den serverades. Bröd äts till men användes också för att hålla knivar och annat rent. Då de flesta delade dryckeskärl med sina bordsgrannar, var det även nödvändigt att hålla såväl mun som fingrar rena, något man var tydlig med i de flesta etikettsböcker.

Även för vanligt folk var fester viktiga, såsom vid bröllop, jul, s:t Martin-dagen, s:t Johannes-dagen och andra viktiga festdagar. Och även om det förekom regler för att begränsa hur många rättter som serverades eller i vilken omfattning man använde kryddor, försökte man i den mån man hade råd kopiera maten vid de adelsmännens bord. Detta är förmodligen orsaken till att vi än idag använder oss av saffran, muskot, kryddnejlika och kanel till julmaten.

Daniel Serra är kulinarisk arkeolog som forskar på mat, smak och matlagningssätt från vikingatid till renässans och har vid ett flertal tillfällen gett föreläsningar under gästabadet i Söderköping. Han har tidigare gett ut den medeltida kokboken ”En sås av ringa värde & andra medeltida recept” (ISBN: 978-91-977529-1-6) och kom i år med en vikingatida kokbok ”An Early Meal – a Viking Age Cookbook & Culinary Odyssey” (ISBN: 978-91-981056-0-5). Båda böckerna har han skrivit tillsammans med matprofilen Hanna Tunberg

SLUTREA !

Från 7 september finns vi bara på webben
Hjärtligt välkomna dit !

Garvarboden

Skönbergagatan 8
Söderköping

www.garvarboden.se

0121 - 10040

Välkommen in!

Öppet måndagar & torsdagar 9 - 17

Kom gärna in, så bjuder vi på en kopp kaffe!

HÄLSNINGAR MARIE ANDERSSON, FONUS SÖDERKÖPING

FONUS
ÖST

SKÖNBERGAGATAN 11 • TEL 0121-14640 • WWW.FONUSOST.SE

Lekar och prova-på på Skönbergagatan

www.serander.se
Vill du att din bostad
till salu ska synas
i Söderköping?
Söderköping 0121-219 20 Serander
Fastighetsförmedling

Olof den elake

Att strosa efter Skönbergagatan är helt ofarligt, året om. Under gästbudet är det också väldigt roligt för alla som gillar tävlingar och lagom svåra utmaningar. Här bjuder butiker och andra företag in till lekar och prova-på.

Möjligen var det lite läskigare att vistas i denna stadsdel för sisådär 800 år sedan. För just i dessa kvarter har arkeologer hittat en knivslida med inskriptionen ” Olof den elake”, i runor. Förstås vet vi inget om denne Olof. Kanske var han bara en ovanligt osmidig slaktare som retade kunder och andra i sin omgivning. Eller så var han skarprättare som använde sin kniv till att skära öron och näsa av medeltida brottslingar.

Spåren finns kvar efter våra föregångare, men det är främst med vår fantasi vi kan skapa bilder om vilka de var.

Söderköpingskjorteln

Något som också utmanar vår föreställningsförmåga är det unika fyndet av en medeltida kjortel som gjorts vid Skönbergagatan. Det är Nordens äldsta medeltida plagg,

från 1240, ca 100 år äldre än Bockstensmannens mantel! Prydligt hopvikt fann man den, leran, som konserverar det mesta som kommer under jord i Söderköping, hade bevarat plagget så väl att man kunde se att den var gjord i tunt ylletyg i tio våder, av två olika tyger. Den ena halvan var röd, den andra blå.

Om det är en kvinna eller man som burit den vet vi inte säkert, men de på den tiden exklusiva färgerna säger oss att den måste ha tillhört en rätt välbeställd söderköpingsborgare.

Vinn 3000 silverpenningar

För att återgå till nutid. Under lördagen finns det möjlighet att vinna 3000 silverpenningar i Kampen om Stora Silverskatten, en femkamp med lekar och spel som hämtats från medeltiden. Här gäller det att vara listig, stark och smidig! Bästa tipset är att mixa ett lag med både barn och vuxna. Vinnarna får ta emot priset ur riddar lord Severins hand.

Under söndagen erbjuds både marknad och prova- på, så missa inte Skönbergagatan under helgen.

Barbro Mellqvist
Medeltidscentrum

En lycklig vinnare av förra årets silverskatt tillsammans med Riddar Severin Unicorn

20% på alla solglasögon
under september

Optiker
Åndersson
Var rädd om
dina ögon
Skönbergag 9 Söderk
Tel 0121-131 20

UPPTÄCK MOBILBANKEN UNG

Med banken i mobilen, får ditt barn koll på pengarna.

Skaffa Mobilbanken ung!

Välkommen in till oss på Swedbank i Söderköping!

www.swedbank.se 0121-197 00

Swedbank

KAFFEBÖNAN

SKÖNBERGAGATAN 12 • SÖDERKÖPING

Köp minst 2 produkter av Babyserien
och du får en Kroppslotion
på Köpet!
(värde 174:-)
(Gäller till 30 september)

WELEDA
Since 1921

MÅND-FRED 10-18 • LÖRD-SÖND 11-15
TEL 0121-100 43 • WWW.KROONSHALSA.SE

Sista chansen att se utställningen om och hos Biskop Brask!

I biskop Brasks trädgård på Munkbrogatan 6 har Medeltidscentrum under sommaren visat en utställning om biskopen som installerades i Linköpings stift för 500 år sedan.

Fastighetsägare Gunilla Zachrisson har ställt delar av sin trädgård till förfogande – med lite skräckblandad förtjusning. Gunilla är stolt över sitt gamla anrika hus och visar gärna upp det. Att ha främmande människor strövande i trädgården när man går ut för en lugn kaffestund har inte varit något problem enligt Gunilla.

Utställningen har kreerats och byggts av Bibbi och Lennart Holmqvist. Bibbi är lågstadielärare med en konsthantverksutbildning i botten och Lennart är f d tandtekniker – hur har de halkat in på scenografi?

-Vi har båda sedan unga år varit engagerade på Arbis, jag ursprungligen som dansare och senare som skådespelare, Lennart som

sångare och skådespelare, berättar Bibbi. -När jag skulle spela i Broxviks-dramat på Vikbolandet, fick jag erbjudande om att också göra kläderna dit.

Det gav mersmak och Bibbi ritade kläder till fler teatrar och jobbade så småningom även med rekvisita och scenografi. Mest udda projekt är kanske en kamel till en Ture Sventonpjäs i Gamla Linköping. Eller kanske de fabeldjur hon gjorde till Medeltidscentrum förra sommaren. De finns nu att beskåda på Bibliotekets barnavdelning.

Bibbi arbetar som lågstadielärare medan Lennart är pensionär sedan något år tillbaka.

- Jag pensionerade mig lite tidigare från tandteknikeryrket, berättar Lennart, då fick jag tid att jobba med mitt stora intresse på heltid. Jag jobbade som scenmästare på Arbis och gjorde scenografiuppdrag för Arbis, Teater Sythercopie,

Norsholmsteatern m fl.

- Braskutställningen innebär en ny utmaning för oss. Vi har aldrig gjort utställningsscenografi tidigare och dessutom skulle utställningen stå utomhus. Allt måste hålla för väder och vind, säger Bibbi. Spännande och lärorikt!

Utställningen består av ett antal "scener" som illustrerar olika delar av biskopens liv utplacerade i trädgården. Den har fått en lite "ruff look", rostiga armeringsjärn och prylar som sakletarna Bibbi och Lennart har hittat i folks förråd.

- Stommen i utställningen är armeringsmattor, så jag har fått lära mig svetsa för att kunna göra alla delar av utställningen, berättar Lennart och ser väldigt nöjd ut.

Till sin hjälp har Lennart och Bibbi, keramikern Kåge Olsson som gjort de röda biskopstoffsflor i keramik som blickfång och markörer vid de olika scenerna.

Utställningen, som visas under sommaren stängdes egentligen den 11 augusti. Men under gästbudet öppnar vi upp den igen, då är det absolut sista chansen att se och lära om brasklappen, blodbadet, maten och vad biskopen gjorde i Söderköping. Öppet fredag 30/8 och lördag 31/8 kl 11.00 – 20.00 samt söndag 1/9 kl 11.00 – 16.00

Monica Stangel Löfvall
Medeltidscentrum

Mitt i

Hagatorget, Storgatan

Välkommen till Magikergränd

och Landet Kring!

Den som inte tror att en tusenårig uggle kan flyga behöver inte bege sig till gästbudets stora nyhet – Magikergränd. För där ligger landet Kring, och till Landet Kring kommer bara de som använder människans främsta egenskap, fantasin.

Om vintrarna ligger gränden nerpackad i en vacker liten kista på en slottsvind. Men på sommaren reser magikerna iväg och packar upp sitt Landet Kring, med tillhörande teater, tält och marknadsstånd. I år kommer de för första gången till Söderköping och förvandlar Wallbergska gården vid Storgatan till en förtrollad och hemlighetsfull värld.

På den magiska scenen visas varje timme en ny föreställning. Jonglering, trolleri, utbrytning och

glasdans är bara några av de konster som grändens magiker och trollkarlar bjuder på.

I trollarkarlarnas tält ryms både en magikers portabla arbetsrum och alkemistens bubblande laboratorium. Här är chansen, eller ska man kanske säga risken, stor att blir riktigt förtrollad.

Dr Cagliostros kuriosa-kabinett vänder sig bara till besökare med starka nerver. Samlingarna innehåller föremål som inte kan ses någon annanstans. Vad sägs om verktyg för vampyrjakt, drakägg och förhäxade, krympta huvuden?

Det magiska emporiet, eller enklare uttryckt, marknadsståndet, har ett utbud av varor som skiljer sig från mer vardagliga torg-

försäljningar. För den som vill bli en äkta trollkarl erbjuds magiska spikar, trollformler, handgjorda trollstavar och till och från demonstrationer av trolletrick.

Runt om i gränden finns också häxkvastparkeringen, osynliga avgrundshål(!), drakstall och frågesportpromenader för hela familjen. Och rätt som det är kan man stöta ihop med 3 meter höga trollet Basten, den alldeles levande draken Sötнос eller elake trollkarlen Maletus.

Som besökare kan man nog räkna med att både få skratta, häpna och bli lite förskräckt. Men bli inte allt för rädd, allt är ju bara på låtsas – eller?

Barbro Mellqvist
Medeltidscentrum

Bossgården
Begravningsbyrå

10201

Etabl 1876

Prästgatan 6 ; 614 30 SÖDERKÖPING

Teater Sythercopies Kröning och Medeltidsrapsodi

Teater Sythercopie, som medverkat under alla Gästabuden i Söderköping, är 2013 tillbaka vid Kalle med Pipas Stuga vid Drothems kyrka. Föreningen ger där Medeltidsrapsodie nr 6, dvs några scener ur Söderköpings medeltidshistoria.

Du kommer att få uppleva livet på stadens torg, drottning Katarina och hennes testamente, kröningen av drottning Hellvig 1281, besök av Linköpings biskop, den allvarliga Digerdöden och slutligen Engelbrekts försök att värva stadens invånare för sin sak. Scenerna hålls samman av manusförfattaren och regissören Ola Lönnqvists berättande och förklaringar. Omkring 20 av föreningens amatörskådespelare medverkar i den drygt 30 minuter långa föreställningen.

1302 kröntes kung Birger Magnusson och hans hustru Märta i Sankt Laurentii kyrka i Söderköping.

Teater Sythercopie har tillsammans med S:t Laurentii kyrkokör under de två senaste Gästabuden gestaltat kröningsceremonin. Så kommer även att ske vid föreställningen under årets Gästabud. Du kommer att få en upplevelse av hur kröningen kan ha gått till, höra ärkebiskopens texter på såväl latin som svenska och lyssna till vad kungen hade att säga i sitt tal till kröningsgästerna. Dessutom deltar i kröningen, förutom sångkören, några av dåtidens mest uppsatta personer och bland dem givetvis kungens bröder, hertigarna Erik och Valdemar, vilka tillsammans med kungen historiskt gjort sig kända i det som brukar kallas Nyköpings Gästabud.

Foto Kent Käfling

Foto Sören Boqvist

UR & KLOCKTJÄNST

Service & Försäljning
0121-770088

Göta Kanal Smycket

Slussporten i Sterling Silver

The gem Lock Gate Die Schleusentor

495:-

Design Stig Wallman

Söderköping
0121-15533

Storgatan 5
Söderköping

Bra & Begagnat

SECOND HAND

Tis 12-16   ons 10-16
tor 12-18   fre 10-16
lör 10-14

Hagatorget 1   0725-080430
brabegagnatnorrkoping.se
brabegagnat.nu
bra.begagnat.nkp@telia.com

GLASÖGONHuset

UPPTÄCK VÅRA FANTASTISKA
GLASÖGONPRISER!

ENKELSLIPADE
från 990:-

PROGRESSIVA
från 2990:-

Båge, glas och inslipning ingår i priset!

Hagatorget 2 • 0121-149 60

På Fri Fot

Medicinsk Fotvård
Sköna Fötter

Fotvårdsbehandling
Pensionärer 360 kr
Övriga 400 kr

Välkommen...

Christina Forsman Nilsson
Dipl. Med. Fötterapeut
Ågatan 17 b, Söderköping
0121-260060 070-4828215
www.påfritot.se

Kanalhamnen

Kanalhamnen

Kanalhamnen är Söderköpings populäraste besöksmål. Under några korta sommarmånader kommer flera hundratusen besökare hit för att strosa runt och titta på båtar, äta, dricka en kopp kaffe, shoppa lite och, som väldigt många gör, ta sig en glass.

På medeltiden fanns här varken kanal eller glassrestauranger utan stadsdelen Bergskvarteret där många av de tyska handelsmännen bodde. Precis i början av 1300-talet uppförde de en egen kyrka, "S:t Ilian". Idag finns bara grundstenarna kvar, ett par kan vi se tillsammans med en modell av kyrkan, men det mesta av resterna är dolda under kanalpromenadens gatstenar. När kanalen grävdes i början av 1800-talet försvann halva stadsdelen med ett trettiotal bostadshus och åtskilliga logar. De finns alltså kvar så mycket medeltid kvar i hamnen, men åtminstone ett sensationellt arkeologiskt fynd har gjorts här.

Medeltida bajs

Vid glassrestaurangen Smultronstället gjorde arkeologerna i slutet av 1900-talet ett fynd som förklarar varför man hittar så få dass när man gör utgrävningar i staden. Fyndet var en dasstunna, med bomärke som berättar om vem ägaren var. Det tyder på att man hade "portabla dass" som tömdes på någon lämplig plats när det var så dags. I botten på tunnan fanns en svart, oljig gyttna med kraftig lukt

– latrinavfall. Till och med det medeltida bajset hade bevarats. De som besöker glassrestaurangen under gästbudet behöver dock inte befara att någon odör skall störa upplevelsen. Tunnan finns numera på Östergötlands museum, så känner ni att det luktar illa vid ett besök där vet ni vad det beror på.

Pest & Kolera

Man kan undra varför en gycklargrupp väljer att namnge sig efter ett par fruktansvärda farsoter. Men förklaringen enligt dem själva är att "de sprider... glädje... och sjukt bra underhållning till vuxna, barn och ungdomar vart vi än reser!" Så var det utrett. Männerna bakom heter Jakkin Wiss och Anton Franzon som, när de inte gästar gästbudet, arbetar internationellt som cirkusartister. De har också drabbats av en släng tyfus, dvs de har med sig ytterligare en artist vid namn Toby Johansson.

I år huserar de i Kanalhamnen, de dyker upp med sin gatushow både vid Smultronstället, dansbanan och Visitor Center.

Smycken och mat på Visitor Center

I Visitor Center kan de som tycker om att skapa i ull och lera tova jongleringsbollar och göra ett eget magiskt runsmycke. Här kan man också inhandla vackra glaspärlor och ett "tatueringsskit" som går att tvätta bort när man tröttnat eller vill byta motiv.

På lördag kl 14.00 föreläser matarkeolog Daniel Serra om matvanor, recept och råvaror i det vikinga- och medeltida köket. Läs mer om det på annan plats i tidningen.

Vattenpromenad

Ett sätt att ta sig mellan Brunnsparken och stadskärnan är att vandra utefter kanalen. Under gästbudet sätter vi upp facklor och eldkorgar vars eld speglar sig vackert i vattnet. Ett sätt att få lite lugn och ro mitt under den brusande festen.

Barbro Mellqvist
Medeltidscentrum

Nästa nummer av lilla tidningen
utkommer den 28/11 2013

Farmors Café
ÖPPET ALLA DAGAR OM ÅRET
Medeltidsdagarna
8 - 21 med olika erbjudanden
Östgotadagarna
Kaffe och landgång 69:-
Tel 0767-144133 www.farmorscafe.se
Kanalhamnen Söderköping Välkomna!

Snart ett år med nya vårdcentralen

I september förra året slog Geria vårdcentral upp dörarna efter ombyggnad av anrika Göta Salonger. Många undrade då hur det skulle gå. Nu, ett år senare kan Lilla Tidningen berätta lite om vad som har hänt och vad som kommer att hända. I vårt decembernummer kommer vi att ha ett längre reportage om Geria vårdcentral och deras verksamhet.

Patienttillströmningen har varit god. När detta skrivs i början av sommaren är det snart 4500 listade patienter som sökt sig till Geria. Vi har plats för fler

patienter, säger Sergei Sorokin, vd GeriaCare. En missuppfattning som ibland kommer fram, är att man måste vara sjuk för att lista sig. Vi ser gärna att man gör det även när man är frisk. Då kan vi ha rätt bemanning för att möta upp i t.ex. influensatider. Vi vill vara en del av det samhälle vi verkar i och har förutom den rena primärvården, med "lättakut" varje dag, ordnat föredrag, kurser i Medicinsk Yoga, hälsokontroller för enskilda och företag samt ett friskvårdsprojekt för arbetslösa ungdomar.

Till hösten kommer vi att starta upp en egen barnmorskemottagning och ha en hel del andra aktiviteter. Den som är intresserad kan följa oss på ww.geria.se och vår facebookside eller komma in till oss i receptionen så berättar vi mer, avslutar Sergei.

Vi på Lilla Tidningen önskar lycka till med andra året och ser fram mot att få göra ett längre reportage i decembernumret.

Vikbo landet

Lena Grip Börjesson

"Skriver om livet, mitt i livet. Allt som händer, stort och smått. Ser till att hitta glädjen och skrattet i allt som sker, även det obegripliga."

Sunes syn på Sommaren

Nu är det sommar, och jag lilla Sune, börjar begripa, att solen och värmen framkallar lycka hos levande individer. Kläderna åker av och människorna hoppar i poolen. De pratar om livskvalité.

Oss hundar sliter de pälsen av. Kanske inte sliter, men den där förbaskade hästsaxen kommer fram.

Matte och Grannfrun sitter på berget och dricker sitt förmiddagskaffe. De pratar om livskvalité

Ändå klagar de lite på värmen, de säger att det aldrig är "lagom". Det är för varmt, eller kallt.

Det regnar för lite, för torrt, blir ingen svamp. När det nu äntligen regnade i fredags, då var inte det bra. Vilket jag dock är benägen att hålla med. Trodde världen ramlade ner.

Blixt och dunder, dunder och brak, samt en otrolig massa vatten.

Då tycker de att man skall ut och kissa, inget farligt sa matte. Sedan kommer de och säger att en ko dog av blixten borta i Östra Husby. Vadå inte farligt?

Den andra Grannfrun och Matte sitter på glasverandan, skönt kvällsvarmt, tända ljus, en halv måne och stjärnor på himlen, en flaska champagne. De pratar om livskvalité.

Den kvinnan äger ingen klippmaskin, där kan man kanske söka skydd när de andra får sina "klippfall"?

Hönsen är ute. Sprätter som galningar i både batter och hästskit. Kul att titta på dem när de sliter upp plantorna och löken som planterats i trädgårdslandet. Mindre kul att höra oväsandet när det upp-täcks.

Där någonstans hänger inte min hjärna med, människor får jaga hönsen, här får ni inte vara, bort, schas. Dit med staket. Cornelia har gjort en skylt med

Tillträde förbjudet för höns!

Tror hon de kan läsa?

Då tycker jag, att här får man ställa upp. Jagar hönsen allt vad jag förmår, snacka om yra höns.

Då blir grannfrun också "yr". Kommer rusande med skitgrepen i högsta hugg.

Låt bli det där ryter hon. Var fick hon luft ifrån?

Hästarna slipper sina täcken, rullar sig i leran de gånger det nu har regnat, riktigt gnor i den. Står sedan där i solen och låter leran verka i skinnet. Tror det är livskvalitet.

Att sedan Cornelia (hästarnas matte) utstöter klagorop och förbannar både hästar och lera, det får man leva med. Måste erkänna att jag tycker lite synd om hästarna, när hon sedan går lös på dem med vattenslang och rotborste. Det är inte kul. Skillnaden mellan häst och lilla mig, är att de blir avrivna ute på gårdsplan. Jag bärs på raka armar in i duschen.

Mattes kompis Bonden, pratade om att nu stiger saven i både träd och människor.

Fattar inte riktigt vad han menar? Någon sorts livskvalité?

Kan det vara det som drabbat grannbönderna här? Både Ove och Ruben har blivit som galna.

Far fram och tillbaka med den ena monstern maskinen större än den andra. En dag kom det en traktor med något stort rött vidunder bakom. En såmaskin, förklarade Matte, när hon stod med mig på armen och betraktade situationen. Vägen över min gård är inte bred. Jag går ed på, att de inte skulle fått emellan en enda hönsfjäder när de sakta, oändligt sakta, tog sig fram mellan Mattes syhus och muren. Grannmannen pekade, viftade, gestikulerade och kom med glada hejarop. Tror inte att han i traktorn vågade andas. Själv höll jag andan. Sedan stack jag och gömde mig, räknade ut att detta vidunder skulle tillbaka också.

Matte, jag och tjockmoppen var på Gotland 14 dagar. Skönt med semester. Det var midsommar, det var blommor och ny-plockade jordgubbar med grädde.

Katten där på gården och jag, lilla Sune, tyckte det där med grädde var kanon, så när ingen såg passade vi på att äta upp alltihopa. Det stod ju bara där på ett litet bord. Inte kunde vi begripa att människorna skulle ha det till sina jordgubbar. Så nu vet jag vad det betyder när man säger,

Synden straffar sig själv.

Av för mycket grädde kräks man.

Kattfan däremot, var hur välmående som helst.

När jag nu är inne på ämnet katter, så kan jag berätta följande.

Hemkomna från Gotland fick vi höra historien om en liten katt som kommit till Höganäs.

Mager, eländig och kelig, men här kunde han inte vara. Vi har ju katter överallt, så det var slagsmål och ett jäkla liv. Pratades om infångande och avlivning.

Hos mig blir det ingen mera katt, sa matte. Jag är aldrig hemma, Sune är bara att ta under armen och gå. Men ingen katt, där är det stopp. Lite synd tyckte jag, lilla Sune. Saknade vår Hugo som försvann i höstas, kul att busa med, gosig att sova hos.

Kattstackarn satt under vår altan och skrek. Försökte beveka matte. Nej! Hon var stenhård.

Ibland kallar de henne "kommadoran" ni vet, hon i sagan.

Så en morgon blir det liv i köket. Nu har tjockmoppen fått en stroke, gormade matte.

Han har varit uppe på bänken och tagit gurkan, samt tuggat sönder alla tomater.

Hela köksgolvet var fullkletat. Tjockmoppen såg helt förstörd ut, Matte muttrade och gnodde.

MJAU

Både moppen och jag flög högt, Matte studsade upp.

Vad i? Där ligger den magra kraken i kökssoffan. Såg inte som om han tänkte flytta på sig.

Herregud, sa matte. Hon som aldrig brukar åkalla högre makter, men där behövdes det tydliga.

Vad gör jag med honom?

Mata, föreslog grannmannen. Vem skall mata när inte jag är hemma? dundrade matte.

Vi, sa grannfruarna och la sina söta huvud på sned.

Tjockmoppen och jag, lilla Sune, har fått var sin rak höger av Nisse som han numera heter.

Läget är liksom stabilt. Vad värre är, nu skall vi båda kastreras.

Lena Grip Börjesson

Så nu... - med hjälp av sponsorer och frivilliga krafter...

För cirka 4 veckor sedan fick jag en tanke om att ordna en liten höstfest för våra äldreboende m.fl i Söderköpings kommun.

Jag är en pensionerad undersköterska som har lång erfarenhet inom vården, det händer inte mycket av det goda där av olika anledningar. Så nu, med hjälp av sponsorer och frivilliga krafter, hälsas alla som bor på äldreboende, ervicehus och har hemtjänst i kommunen välkomna till Söderköpings Brunn den 7/9 kl 15.00. Gatumusikanterna m.fl underhåller. Kaffe med dopp, dricka m.m serveras gratis. Lotter med fina vinster finns att köpa. Gratis entre.

Alla jag frågat möter initiativet med värme och vill hjälpa till.

Det här är tänkt att bli en tradition.

Jag heter Lena Fogelqvist. Gunilla Svensson hjälper till.

EXTRA Välkomna under Östgötadagarna 7-8 sep

Det Lilla Hönshuset

den charmiga gårdsbutiken på Vikbolandet.

Gunilla Dahlgren, Lilla Fruntimrets skapare, och en representant från Oriflame kommer under Östgötadagarna 7-8 sep finnas på plats hos oss.

Öppettider 7 och 8 sep: 10.00 - 17.00

Ordinarie öppettider:
tor - fre 14.00 - 18.00   lör 10.00 - 14.00

Vi finns på Stora Grönhög på Vikbolandet mellan Norrköping och Söderköping.

Varmt Välkomna!
Marie & Ninni
0706-838620
www.detlillahonshuset.se

Trevlig höst
önskar er
lilla tidningen

Östgötadagarna

Karta och mer på nästa uppslag

Dina företag

NORRKÖPING

KONST/HANTVERK/UTSTÄLLNING

80. Ateljé MIRAkulös design
Gottkärr Gård, Viddviken, 610 25 Vikbolandet
Tel. 0708-82 89 01

Hemsida: www.mirakulosdesign.se

Öppet lörd 7/9 och sönd 8/9 kl. 10.00–16.00.

Kom och upplev unika, färgglada egendesignade och tillverkade smycken av glas, silver och sten. Även miniloppis, ved. Kaffe med hembakat.

Vägbeskrivning: Väg 209 mot Arkösund. Efter ca 45 km, efter Brytsbo (ca 4 km innan Arkösund) ta vänster mot Viddviken. Efter ca 1 km, röda hus på vänster sida med gårdsnamnet Gottkärr synligt.

81. Det Lilla Hönshuset
Stora Grönhög 3, 614 92 Söderköping
Tel. 0706-83 86 20

Hemsida: www.detlillahonshuset.se

Öppet lörd 7/9 och sönd 8/9 kl. 10.00–17.00.

Den charmiga gårdsbutiken på Vikbolandet belägen i en lugn och trivsamt miljö. Lokalt hantverk, konst samt heminredning. Kaffeservering med hembakat.

Vägbeskrivning: Från Norrköping åk till Tingstad, sväng mot Täby. Strax innan Täby sväng vänster mot Ljunga. Efter några hundra meter ser ni skylten. Välkomna önskar Marie & Ninni

83. Fristad Hantverksgård
Täby Fristad, 610 33 Vikbolandet
Tel. 0125-440 18

Öppet lör. 7/9 och sön. 8/9 kl. 11.00–17.00.

Unika betongföremål för hem och trädgård. Bord, bänkar, palar. Vägglampetter av olika slag. Div. skålar och fat. Tomtar, änglar och katter. Förra årets succé betongfågeln. Tokpippi. Vägbeskrivning: Från Norrköping/Söderköping mot Täby. Sedan mot Östra Husby 2 km.

84. GabyArtDesign
Viddviken 10, 610 25 Vikbolandet
Tel. 0708-95 66 21

Hemsida: www.gabyartdesign.com

Öppet lörd 7/9 och sönd 8/9 kl. 11.00–17.00.

Kom gärna och besök mig. På gården finns mycket att titta på och handla. Silversmycken, lammskinn, röda och blå ljus. Har du tur driver Lasse fåren med sina hundar. Höns finns också att se. Välkomna!

Vägbeskrivning: Åk mot Arkösund, väg 209, ca 4 km från Arkösund sväng vänster vid skylt Viddviken. Åk ca 600 m, till gård med stor lada höger sida.

85. Garaget i Å
Å Talltorpet, 610 30 Vikbolandet
Tel. 0707-34 44 77

Hemsida: www.moberglinda.blogg.se

Öppet lörd 7/9 och sönd 8/9 kl. 10.00–18.00.

Sylta, safta, baka, jaga, handarbete – en slöjd- & konsthantverksutställning med svenska garner i ull & lin. Handdrejad keramik, textil från Växbo linväveri, tofflor & sulor från Ullcentrum. Handgjorda borstar från Iris Hantverk, färskinn från Vikbolandet, lokal mat och hudvård.

Vägbeskrivning: 4,5 km från Å kyrka mot Stegeborg. 4,5 km från Stegeborgs färjeläge mot Å

87. Kolmårdens Hantverksby
Hamnbacken 6, 618 34 Kolmården
Tel. 0706-09 70 15, 0736-28 88 36

Hemsida: www.hantverksbyn.wordpress.com

Öppet lörd 7/9 och sönd 8/9 kl. 10.00–16.00.

Hantverksbyn är en del av en helhet i en unik miljö där natur, kultur och turism möts i en fantastisk blandning. Närhet till mat, dryck, boende och kulturella platser gör Hantverksbyn i Kolmården till ett kulturellt centrum för hela Kolmårdsbygden. Här finns Kolmårdens Marmorhantverk, Tim Star design, Ullbutiken, Kulturstugan samt glasscafé. Här finns även Sandviksbryggan samt två restauranger. Välkomna!
Vägbeskrivning: Infart, Kolmårdens Camping, 5 km från Kolmårdens Djurpark.

88. Löfstad Slott
Löfstad Slott, 605 97 Norrköping
Tel. 011-33 50 67

Hemsida: www.lofstad.nu

Öppet lörd. 7/9 och sönd 8/9 kl. 12.00–15.00.

12-15 Ponnyridning vid Café Smedjan, 12.30 Visning av utställningen I Emilies album, 13.00–14.00 Visning av slottet. Butiken, Vårdshuset och caféet är öppet! Välkomna!
Vägbeskrivning: Vid E4 mellan Norrköping och Linköping, avfart 117.

91. Norrköpings Veteranbilkлубb
Östersjövarvet, Blixholmsvägen 2, 602 38 Norrköping
Tel. 0702-88 17 19

Hemsida: www.nvbk.se

Öppet lörd 7/9 kl. 11.00–17.00.

Utställning av veteran/samlarfordon, stationära motorer, bildspel. Möjlighet att köpa grillat, kaffe och glass. Servering av Östgötamuffins.

Vägbeskrivning: Från resecentrum åk norra Promenaden österut mot Händelö. Kör förbi vattenreningsverket. Sväng höger efter ca 500 m. Vimplar/pilar visar. Från norr kör av E4 Åby, avfart 123. Kör mot Händelö och Händelöbron. Ta vänster efter 300 m.

93. Trollkorgen
Vigelsbo Nylund, 610 28 Vikbolandet
Tel. 0125-300 36

Öppet lörd 7/9 och sönd 8/9 kl. 10.00–17.00.

Handmålade korgar och träprodukter. På gammaldags vis med äggoljetempera samt hobbyfärg. Även annat smått och gott. Vägbeskrivning: Kör väg 209 mot Arkösund. Vid skylt Arkösund 14 sakta in. Kör ca 200 m. På vänster sida vitt garage med IKF märke. Sväng vänster in där ca 50 m och du är framme vid Trollkorgen.

94. Östra Ny Bygdegård
Tingsborg, Östra Ny, 610 30 Vikbolandet
Tel. 0125-100 46

Öppet lörd 7/9 och sönd 8/9 kl. 10.00–16.00.

Silversmide, stickade arbeten, dockkläder, bröd och akvareller m.m.
Vägbeskrivning: Väg 209 från Norrköping, avtag Konung-sund mot Stegeborg.

DJUR/NATUR

96. Vikbolandets Hjort & Vilt/Ormsätter honung
Ormsätter, Jonsberg, 610 26 Vikbolandet
Tel. 0125-311 54, 070-99 80 00

Hemsida: www.ormsatter.se

Öppet lörd 7/9 och sönd 8/9 kl. 11.00–17.00.

Vikbolandets Hjort & Vilt o Ormsätter Honung håller gårdsbutik med viltkött och honungsprodukter samt matserveringen öppen under ÖstgötaDagarna.

Vägbeskrivning: Vi finns på Vikbolandet, ca 4 mil öster om Norrköping. Skyltat från väg 209 "Viltbutik". Välkomna!

97. Vikbolands Struts
Vånga Gård, 610 29 Vikbolandet
Tel. 070-740 11 53, 0125-100 29

Hemsida: www.vikbolandsstruts.se

Öppet lörd 7/9 och sönd 8/9 kl. 10.00–17.00.

Öppen gård - Matmarknad med olika producenter, strutskött, nötkött, fisk, ägg, grönsaker, mjöl och charkprodukter.

Lunch-, korv- och kaffeservering, ponnyridning, hoppborg, olika djur och visning av strutsar.
Vägbeskrivning: Väg 209 mot Arkösund. Ca 5 km efter Ö Husby, följ skyltning mot strutsfarm.

98. Visätter Gård
Visätter Gård, 610 29 Vikbolandet
Tel. 070-176 60 60

Hemsida: www.visatter.nu

Öppet lörd 7/9 och sönd 2/9 kl. 10.00–16.00.

Öppen gård. Försäljning av lokal mat och hantverk från olika producenter i närområdet. Kom och kika på vårt kalkonstall på 1000 kvm med besöksrum. Träffa oss, våra kalkoner, kaniner, hästar, kor, lamm... Hoppborg, loppis, traktorer, ridning & ansiktsmålning m.m.
Vägbeskrivning: Från Norrk. väg 209 mot Arkösund, Sväng Håradshammar, Åk 3 km, höger vid Visätter kalkongård 2.

MARKNAD/FÖRSÄLJNING

100. EFS på Vikbolandet
Bossgårdsvägen 38, 610 24 Vikbolandet
Tel. 011-34 03 08

Hemsida: www.efs.nu/vikbolandet

Öppet lörd 7/9 och sönd 8/9 kl. 11.00–17.00

Loppmarknad – traditionell loppis med nytt o gammalt. Scoutcafé – korv, hamburgare, väfflor, kaffe o saft. Allt scoutmässigt tillagat över öppen eld i trädgården vid missionshuset. Öppet hus – Gå en runda i våra lokaler. Slå dig ner för en lugn stund.

Vägbeskrivning: EFS Missionshus i Östra Husby ligger alldeles utanför samhället Östra Husby på höger sida när du åker mot Söderköping

102. Kuddby Centrumlokal förening
Björksätter Kuddby, 610 33 Vikbolandet
Tel. 011-34 41 48, 076-830 85 11

Öppet lörd 7/9 kl. 10.00–16.00 och sönd 8/9 kl. 11.00–17.00

Kuddby Centrumlokal förenings medlemsföreningar visar upp sina verksamheter t.ex. Kuddby Scoutkår, Nostalgitraktorklubben m.fl. Försäljning av bröd, honung etc.
Vägbeskrivning: Björksätter ligger mittemellan Söderköping och Östra Husby. Ett stort rött hus precis vid sidan av vägen.

103. Nostalgiladan i Melby
Melby Landsjö, 610 20 Kilmstad
Tel. 011-24 27 85

Hemsida: www.nostalgiladan.se

Öppet lörd 7/9 och sönd 8/9 kl. 11.00–17.00.

Här finner du möbler och kuriosa främst från 50-, 60- och 70-talet. Strosa runt i vår butik och dröm dig tillbaka eller ta en fika i vårt nya café. Sju sorters kakor. Nytt för i år är även vår trädgårdsavdelning där du kan köpa pelargoner från förr. Vägbeskrivning: Vid E4:an mellan Norrköping och Linköping.

104. Romantiska Ting
Bossgårdsvägen 5, 610 24 Östra Husby, Vikbolandet
Tel. 0703-12 12 71

Hemsida: www.violasromantiskahem.blogspot.se

Öppet lörd 7/9 och sönd 8/9 kl. 10.00–16.00.

En unik interiörbutik i ett 1700-talshus på 5 rum med ca 1000 olika varor i den lantliga inredningen. Butiken ligger på vår vackra 1700-talsgård i Östra Husby. Vi är en av de största butikerna i Östergötland när det gäller den lantliga inredningen och har ca 40 st. danska och svenska leverantörer. Välkomna!
Vägbeskrivning: Vi finns mitt emot kyrkan i Östra Husby.

105. Smide & Hemslojd
Furingstad Klockaregården, 605 93 Norrköping
Tel. 011-34 06 82, 070-636 70 38

Öppet lörd 7/9 och sönd 8/9 kl. 10.00–17.00.

Presentbutik på landet som säljer produkter från Skultuna messing, Dala koppar, glas från Reijmyre, Bergdahl, Sea, Orrefors. Keramik, ljus, textilier. Egen tillverkning av smidesljusstakar m.m.

Vägbeskrivning: Väg 209 mot Arkösund. Tag väg 848 mot Täby i Ljunga fortsätt ca 2 km till Furingstad. Höger vid vägskylt "Konstsmide". Klockaregården på vänster sida av vägen efter kyrkans parkering.

En gång Beckers-kund alltid Beckers-kund

Hos oss kan du alltid välja mellan ett 60-tal väl iordningställda begagnade bilar

För din trygghet är vi MRF-an slutna

Vi har mer än 50 års erfarenhet

Ditt val av oss vårdas omsorgsfullt

Välkommen till Beckers Bil!

BEG BILSPECIALISTEN
BECKERS BIL
Söderköping • www.beckersbil.se • 0121 - 145 45

ALL-GLAS^{AB}
FÖNSTERREPARATIONER
BILGLAS • UTERUM
BALKONGINGLASNING
Lagar även fönster i skärgården
– vi har egen båt!
0121-212 00
www.all-glas.se **GLAS**
kedjan

Distriktsveterinärerna
en del av Jordbruksverket
Norrköping Söderköping Valdemarsvik
011-265700 0121-12120 0123-10055
KIRURGI - MEDICIN - FODERRÅDGIVNING
ID-MÄRKNING - ULTRALJUD - VACCINERING
KASTRERING
Telefontid vard 8 - 9. Jour dygnet runt. Alla djurslag.
Drop in onsdagar 17 - 19 för vaccinering och enklare åtgärder (gäller ej Valdemarsvik). I övrigt mottagning efter tidsbeställning.

vid norra infarten

106. Svensksunds Säteri
Svensksund, 610 33 Vikbolandet
Tel. 011-34 60 26

Öppet lörd 7/9 och sönd 8/9 kl. 10.00–16.00.
Vi säljer fårskind och skinn- och betongprodukter. Vi visar lamm och får, serverar kaffe och äppelkaka, hamburgare och korv. Vi säljer också hemgjord saft och gelé. Möjlighet till luftgevärsskytte. Visning av naturreservat med traktor och vagn.
Vägbeskrivning: Väg 209, ca 1 mil från flygplatsen. Skylt vid vägen.

107. Sänkdalens Gård
Sänkaldalen, 610 28 Vikbolandet
Tel. 070-575 88 12
Hemsida: www.sankdalensgard.se
Öppet lörd 7/9 och sönd 8/9 kl. 11.00–17.00

Vi visar gården och vår glassfabrik samt har gårdsbutiken öppen.
Vägbeskrivning: Väg 209 mot Arkösund. Efter 35 km skylt vänster Sänkaldalen.

108. Täby Hembygdsförening
Fristad f.d. Gästgiveri, 610 33 Vikbolandet
Tel. 0706-69 09 70

Hemsida: www.vikbolandet.se
Öppet lörd 7/9 och sönd 8/9 kl. 10.00–16.00.
Täby Hembygdsförening visar det unika gästgiveriet från 1606. Kaffeservering, korv och glass. Försäljning av lokala produkter. Utställning av Helgestadsbon Thorgny Nilssons smide. Visning av "Brita" vattenfilter.
Vägbeskrivning: 2 km öster om Täby mot Östra Husby vid avtagsväg mot Å.

109. Invigning Valla Gårdsmejeri Butik och marknad
Valla Gård, 610 31 Vikbolandet
Tel. 0125-507 70

Hemsida: www.vikbovalla-gard.dinstudio.se
Öppet lörd 7/9 och sönd 8/9 kl. 10.00–18.00.
Invigning av Gårdsmejeriet på Valla Gård. Härlig marknad med hantverk, design, skinn, grönsaker, naturprodukter, mat-hantverk, ekologiska och lantliga kläder. Smide, örtagård, djur och andra upplevelser. Ansiktsmålning, ponnyridning m.m. Servering finns. Välkomna!
Vägbeskrivning: Väg 209 mot Arkösund. 800 m efter Östra Husby samhälle, skylt vänster Valla – följ skyltningen

110. Valterstens El och Lantbruk
Valtersten Mellangård, 610 32 Vikbolandet
Tel. 0125-403 55

Hemsida: www.valtersten.se
Öppet lörd 7/9 och sönd 8/9 kl. 10.00–17.00.
Försäljning av äpplemust, marmelad, gelé och skrädmjöl. Ekologisk odling. Följ med till hagen och hälsa på våra nordiska kallblodstravare. Kaffeservering i lugn och ro utanför Gårdsboden.
Vägbeskrivning: Från Norrköping väg 209 ca 18 km, höger mot Ystad, vid nästa korsning rakt fram 1,8 km mot Valtersten.

MAT/BOENDE

112. Britta o Lennart Nära Kött
Slussvägen 3, 610 21 Norsholm
011-540 04

Hemsida: www.dinkottbutik.se
Öppet lörd 7/9 och sönd kl. 8/9 10.00–16.00
Styckning, korvtillverkning och servering av mat. Dagens special: Rotmos & Fläsklägg.
Vägbeskrivning: Från E4 avfart 115, följ skylt mot Norsholm. Vid kanalen i centrum av Norsholm.

116. Kapten Billes Café & STF Vandrarhem
Slussvägen, 610 21 Norsholm
Tel. 011-545 50, 070-200 66 61

Hemsida: www.kaptenbilles.se
Öppet lörd 7/9 kl. 10.00–21.00 och sönd 8/9 kl. 11.00–17.00
Vi serverar god mat och hembakat i genuin miljö invid Göta kanal. Apfelstrudel på Östgöta äpplen, kaffe och våffla. September special: Fläskfilé med kantarellsås. Varmt välkomna!
Vägbeskrivning: Från E4 avfart 115, följ skylt mot Norsholm.

Vid kanalen i centrum av Norsholm.

118. Stegeborgsgården
Norrkrog 11, 610 30 Vikbolandet
Tel. 0125-510 62

Hemsida: www.stegeborgsgarden.se
Öppet lörd 7/9 och sönd 8/9 kl. 12.00–16.00.
Vi serverar humanskost liksom kaffe med bröd i vår restaurang. Kiosken som öppnar 9.00 har ett utbud av glass, korv, dryck, godis m.m.
Vägbeskrivning: Stegeborgsgården ligger vid Slätbakens norra strand, mitt emot Stegeborgs slottsruin. Följ skyltar med slottsruin och färja om du kommer från E22. Från länsväg 209 följer du skyltar till Stegeborg med färjesymbol.

120. Vårdshuset Löfstad slott
Löfstad slott, 605 97 Norrköping
Tel. 011-33 51 65

Hemsida: www.vardshusetlofstadslott.se
Öppet lörd 7/9 och sönd 8/9 kl. 11.00–17.00
God mat och hembakat fika med lokala inslag.
Vägbeskrivning: Vid E4 mellan Norrköping och Linköping, följ skyltning.

KULTUR/MUSIK

122. Zarah Leandersällskapet
Häradshammars Bydegård, 610 28 Vikbolandet
Hemsida: www.zarahleander.se

Öppet lörd 7/9 och sönd 8/9 kl. 10.00–17.00.
Visning av Zarah Leander-museet. Guidad visning av Brigitte Pettersson båda dagarna kl. 15.00. Kaffeservering. Fri entré.
Vägbeskrivning: Väg 209 från Norrköping. Ca 30km från Norrköpings Skylt vänster Zarah Leander Museum.
ÖVRIGT

123. Björkekinds Hembygdsförening
Kuddby, 610 33 Vikbolandet
Tel. 0760-62 20 69

Öppet lörd 7/9 och sönd 8/9 kl. 11.00–17.00.
Visning av hembygdsmuseet. Utställning av olika redskap från gamla tider som använts på gårdarna på Vikbolandet. Arbetsrum och samlingar från författarinnan Rut Wallensten-Jäger, skolsal med föremål från tidigt 1900-tal. Kaffeservering.
Vägbeskrivning: Beläget i Kuddby på Vikbolandet. Mellan Ö Husby och Söderköping ligger Kuddby kyrka, intill kyrkan ligger hembygdsmuseet.

124. Jonsbergs församling
Jonsbergs kyrka, 610 26 Vikbolandet

Tel. 0125-310 54

Kyrkan är öppen lördag 7/9 och söndag 8/9 hela dagen. Högmässa i Jonsbergs kyrka den 8/9 kl. 14.00 med efterföljande visning av kyrkan och dess inventarier. Kaffe serveras i vapenhuset.
Vägbeskrivning: 4,2 mil öster om Norrköping på väg 209, sväng vid skylten "Jonsbergs Kyrka". Kör ca 400 m, där ligger kyrkan.

127. Östkinds Hembygdsförening, Manbyggnaden på Hofgren/Jonsbergs Kvarn,
610 26 Vikbolandet
Tel. 0125-310 54

Hemsida: www.ostkind.se
Öppet lörd 7/9 och sönd 8/9 kl. 11.00–17.00.
Den gamla manbyggnaden på Hofgren, en välbevarad herrgårdsbyggnad från 1753 med bl. a intakta interiörer från 1780-talet. Jonsbergs kvarn från 1793 och sågghus med lantbruksmuseum visas.
Vägbeskrivning: Hofgren, sväng av väg 209 mot Jonsbergs k:a, kör ca 2km. Parkera vid ladugården. Kvarnen: Strax väster om avfarten mot Jonsbergs k:a. Skyltat!

128. Östkinds Hembygdsförening, Löktorpet/Pestkyrkogården
Löktorpet, 610 26 Vikbolandet
Tel. 0125-310 54

Hemsida: www.ostkind.se
Öppet lörd 7/9 och sönd 8/9 kl. 11.00–17.00.
Löktorpet, en gammal båtsmansstuga med gamla bruksföremål. Pestkyrkogård: Vid gården Tokedal dog 1711 hela befolkningen i pesten (12 pers.) De begravdes på ägorna. Minnesvård utmärker platsen.
Vägbeskrivning: Till Löktorpet: Väg 209 mot Arkösund. Sväng höger mot Skälvätter vid Kättinge, kör ca 400m, skyltat. Där finns guide som kan hänvisa till Pestkyrkogård.

forts nästa sida

www.serander.se
Vi får uppdrag
på rekommendationer
från tidigare kunder!
Söderköping Serander
0121-219 20 Fastighetsförmedling

Nästa nummer av lilla tidningen
utkommer den 28/11 2013

We do!
Inspektion • Material • Montering • Garanti
Allt monterat och klart - till lågt pris

Elitfönster
Förändra ditt hem

Tips!
Beställ måttanpassade persienner och gardiner.
elitfonster.se

Känn lugnet.
Ditt val av fönster spelar stor roll för hela upplevelsen hemma hos dig. Ljuset, ljudet, känslan. Elitfönsters energisnåla fönster finns med en mängd tillval som verkligen kan lyfta din vardag.
Det finns ett fönster för varje rum.

DJURBERGS
JÄRN • BYGG • FÄRG
Ågatan 4 SÖDERKÖPING Tel. 0121-120 20 www.djurbergs.se

Färg, butik, måleri, tapeter, lång erfarenhet, pålitlighet, rådgivning, renovering, nybyggnation, ROT-avdrag, fasadmålning, stil-tapeter, offerter, färgsättning, Flügger Färg, Sandbergs tapeter, Intrade, Midbec, Målaremästare, digitala färgförslag, yrkesskickliga målare

0121-15070

forts Östgotadagarna

SÖDERKÖPING

MARKNAD/FÖRSÄLJNING

130. Prästgårdens Inredning
Östra Ryd, Prästgården, 614 96 Östra Ryd
Tel. 070-966 45 35

Hemsida: www.praestgardensinredning.se

Öppet lörd 7/9 och sönd 8/9 11.00–17.00

Välkommen till Prästgårdens Inredning. En charmig gårdsbutik fylld av presenter, inredning och möbler i en mix. Av fransk bondromantik, nordiskt vitt och shabby chic. I vår lilla caféhörna kan du även njuta av en fika i vacker kulturhistorisk prästgårdsmiljö.

Vägbeskrivning: Du hittar oss på Prästgårdsvägen i Östra Ryd.

131. Thorstorps Gård
Thorstorps gård, 614 92 Söderköping
Tel. 0706-92 67 37

Hemsida: www.thorstorp.se

Öppet lörd 7/9 och sönd 8/9 kl. 11.00–17.00.

Inredningsbutik, Bed & Breakfast och Café i lantlig 1700-talsmiljö. Titta runt på gården då det också finns får och hästar. I caféet står tårt- och kakbuffén uppdukad och i butiken har vi fått in höstens nyheter.

Vägbeskrivning: Väg 210 ca 2,5 km väster om Söderköping. Skyltat.

132. Tyrislöt Camping
Tyrislöt Camping, 614 98 Sankt Anna
Tel. 0121-520 21

Hemsida: www.tyrislotcamping.se

Öppet lörd 7/9 loppis 10.00–16.00, servering 9.00–18.00.

Sönd 8/9 Servering 9.00–16.00

Välkommen till loppis Tyrislöts Camping. Servering kaffe och mat.

Vägbeskrivning: Väg 210 från Söderköping mot Tyrislöt vid vägens slut.

MAT/BOENDE

133. Café Jägmästargården
Tornelids Handel och Konsult HB
Jägmästargården, Lund, 614 92 Söderköping
Tel. 0706-18 55 95

Hemsida: www.cafejagmastargarden.se

Öppet lörd 7/9 och sönd 8/9 kl. 11.00–17.00.

Ett café med stora grönytor i lugn och skön miljö. Lördag: Olika kaninraser visas upp. Kaffé med XL räksmörgås 62 kr. Söndag: Olika kaninraser visas upp. Buffé med kakor, bullar, tårta m.m. 89 kr.

Vägbeskrivning: Från Söderköping mot Östra Ryd, Följ skyltar Café Jägmästargården mot Klarsjön. På Klarsjövägen 1,7 km, ny skylt Jägmästargården åt höger. Parkering in på grusvägen.

134. Café Korskullen
Skönbergagatan 50, 614 21 Söderköping
Tel. 0121-216 21

Hemsida: www.soderkopingscamping.se

Öppet lörd 7/9 och sönd 8/9 kl. 10.00–16.00.

Café Korskullen har extra öppet lördag och söndag kl. 10.00–16.00. Söndag 8/9 är det spelmansträff kl. 11.00–13.00.

Varmt välkomna!

Vägbeskrivning: Korskullen, vid E22 Söderköping södra utfart. Skylt med campingsymbol.

135. Farmors Café
Tornelids Handel och Konsult HB
Bergsvägen 5, Kanalhamnen, 614 92 Söderköping
Tel. 0767-14 41 33

Hemsida: www.farmorscafe.se

Öppet lörd 7/9 och sönd 8/9 kl. 08.00–20.00

Ett mysigt café som är öppet årets alla dagar. Erbjudande:

Landgång och kaffe 69 kr.

Vägbeskrivning: Ligger vid kanalen.

KULTUR/MUSIK

136. Sankt Anna Hembygdsförening
Tyrislöt, Sankt Anna, Skärgårdsmuséet, 614 98 Sankt Anna
Tel. 0708-22 64 03

Hemsida: www.hembygd.se/sankt-anna

Öppet lörd 7/9 och sönd 8/9 kl. 11.00–17.00.

Kom och se hur man levde i skärgården i gångna tider. Årets temautställning "Från värdkase till bredband" visas. Entré 25 kr.

Vägbeskrivning: Från E 22 söder om Söderköping ta väg 210 mot Sankt Anna. Passera Lagnöbron och fortsätt till Tyrislöt.

DJUR/NATUR

137. Säl- och havsörnsafari i S:t Annas skärgård
Mons, 614 98 Sankt Anna
Tel. 0121-181 60

Hemsida: www.kallsobatcharter.se

Lörd 7/9 kl. 10.00–16.00

Upplev skärgårdens karaktärer från inner till ytterskärgård via båt. Med lite tur möter vi både gråsäl och havsörn. Vi utgår från Mon väg 210 mot S:t Anna. På vägen ut görs strandhugg. Medtag egen matsäck. Pris 200 kr/vuxen, 100 kr/barn. Min. 10 pers. Föranmälan till 0121-181 60. turistbyran@soderkop.se.

Vägbeskrivning: Åk E22 till skylt S:t Anna, sedan väg 210 till avfart mot Mon.

ÖVRIGT

138. Föreningen Sankt Annabygden
Nedre Lagnö 1, 614 98 Sankt Anna
Tel. 0708-75 22 85

Hemsida: www.sanktanna.com, www.sanktannabygden.se

Öppet lörd 7/9 och sönd 8/9 kl. 10.00–17.00.

Utställningar i Edgars hus bevarat från 1920-talet, guidning. Turistinformation med café. Försäljning av hantverk och bröd m.m. Naturreservat och naturstigar. Strandängspromenaden ca 800 m med tipspromenad tillgänglig för barnvagn och rullstol. Vägbeskrivning: Från E22, strax söder om Söderköping, ta väg 210 mot Sankt Anna. Efter Lagnöbron följ skyltning till höger.

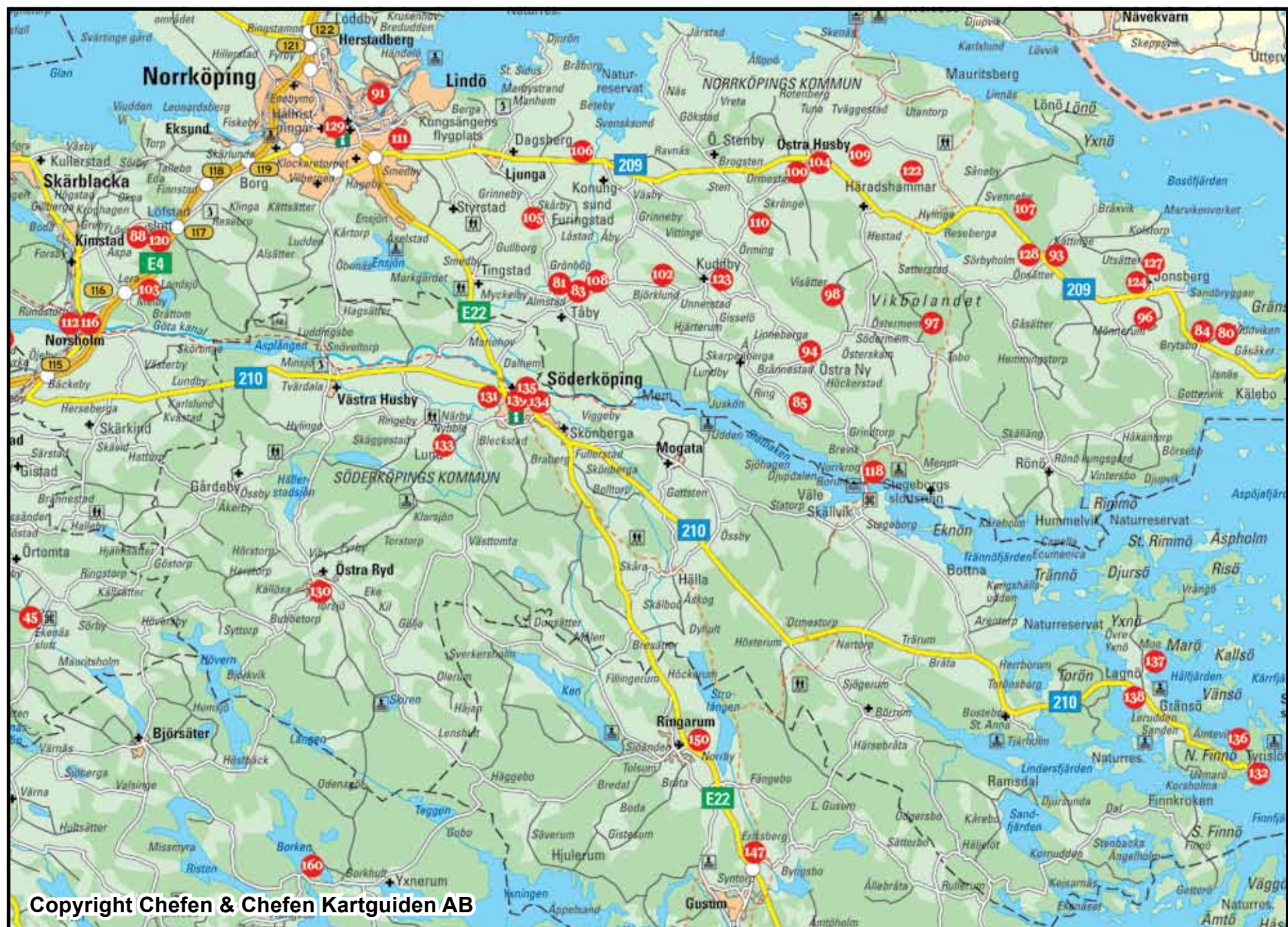
BUSSTUR

139. Busstur till Smultronställen kring S:t Annas skärgård
Norrköpings gamla busstation, Söderköpings resecentrum.
Tel. 0702-86 22 06, anette@ekoturen.se

Hemsida: www.ekoturen.se

Lördag 7/9 kl. 9.00 – ca 18.00.

Söderköpings turistbyrå och Ekoturen arrangerar bussturen "Smultronställen på vägen ner mot Sankt Annas skärgård". Bussen med guide avgår 09.00 från Norrköping och 09.30 från Söderköping. Stopp vid Bolltorps slott, Edgars hus, Mons Skärgårdskrog för lunch och Skärgårdsmuseum i Tyrislöt. Anmälan till Ekoturen. Lunch förbokas senast den 20/8. Begränsat med platser. Pris 100 kr/person exkl. lunch.

VALDEMARSVIK

KONST/HANTVERK/UTSTÄLLNING

147. Föreningen Framtid Syntorp
Syntorp, Trafikplats Gusum, utmed E22
Tel. 0123-211 35

Hemsida: www.syntorp.se

Öppet lörd 7/9 och sönd 8/9 kl. 10.00-16.00.

I Syntorp finns traktormuseum, bilmuseum, bruksmuseum, presentbutik, kläd- och skobutik.

Vägbeskrivning: Trafikplats Gusum, E22.

148. Valdemarsviks Hembygdsförening - Åbäcksholm

Hembygdsgården Åbäcksholm, 615 30 Valdemarsvik

Tel. 0123-340 07

Hemsida: www.valdemarsvik.se

Öppet lörd 7/9 och sönd 8/9 10.00 - 16.00

Hembygdsgården med museer och bodar, skola och affär är öppna för besökare. Kaffeservering.

Vägbeskrivning: Vid trafikplats Valdemarsvik E22, tag av mot

Valdemarsvik. I första och andra rondellen, åk rakt fram. I

nästa korsning ligger hembygdsgården på vänster sida.

149. Vattenvisioner

Infocentret för sanerings- och muddringsprojekten, Sjöhuset

Nb, 615 33 Valdemarsvik

Tel. 0702-41 17 07, 070-561 9167

Öppet lörd 7/9 och sönd 8/9 kl. 10.00-17.00 och sönd

11.00-17.00

"Från botten av viken". Inför vårt stora muddringsarbete (en

av landets just nu största miljöprojekt) har marinarknologer

och dykare undersökt botten av vår vik. Vad hittade de?

Se vår spännande utställning med film, vrak, skrot m.m.

Vägbeskrivning: Norrifrån: E22 söderut mot Kalmar. Sväng

av mot Valdemarsvik, kör mot centrum. Söderifrån: E22

norrut. Sväng av mot Valdemarsvik, kör mot centrum.

150. Ringarums Hembygdsförening

Hembygdsberget i Ringarum, 610 41 Valdemarsvik

Tel. 0123-340 37

Hemsida: www.ringarum.net

Öppet lörd och sönd kl. 11.00-17.00.

Hembygdsföreningen fyller 80 år! Vi har kaffeservering,

museum och loppis.

Vägbeskrivning: Vid E22:an, mitt emot Ringarums värdshus

sväng vänster mot Norrby. Följ sedan skyltar mot Hembygds-

gård.

Stadens minsta och vackraste torg

Skvallertorget ligger lite gömt i Drothemskvarteren, strax intill kyrkan som namngett platsen. De som hittar hit finner Söderköpings mest idylliska kvarter. De små husen som omringar torget är uppförda under 1700- och 1800-talen, men vilar till stora delar på murar från tidigare byggnader.

Här har människor levt och verkat sedan åtminstone 1000-talet, den första kyrkan har daterats till slutet av det seklet.

I mitten av 1200-talet var det bebyggt och bebott av franciskanerna. Munkarna, eller gråbröderna som de kom att kallas pga den dräkt de bar, kom till Söderköping redan 1235, bara 9 år efter den helige Franciskus död. Här byggde de upp vad man skulle kunna kalla en stad i staden med en kyrka som var 40-50 m lång, sovsalar, kök och möteslokaler för stora sällskap. Dagens forskare menar att det var förutsättningen för många av de stora möten som hölls i Söderköping under den tiden. Här fanns möjlighet att ta emot kungar, adelsmän och andra viktiga personer. Magnus Ladulås, som krönte sin drottning Helvig i Söder-

Skvallertorget bjuder in till minimarknad och gyckel

köping 1281, var en av de betydelsefulla medeltidsmänniskorna som stödde orden. Vi brukar säga att kröningsceremonin genomfördes i S:t Laurentii kyrka, men det finns också tankar om att den kanske istället gick av stapeln i franciskanernas kyrka!

För nutida besökare finns inte mycket som minner om konventet. Det revs i samband med reformationen, de enda spåren nu är källaren under ett av husen precis vid torget och de murrester och gravar som finns under besökarnas fötter. Här vilar många av de franciskaner som levde här under de drygt 300 år som konventet fanns i staden.

Krycke-Johan och Kerstin våpe

Men det finns fler som levt sina liv, och kanske funnit sin sista plats, just här vid torget. Ingeborg träben, Blinde Lasse, Bengt dumbe (=dövstum) och Karin stumpfot är några av dem som togs emot av Hospitalet. Det låg mitt emot torget, på andra sidan ån, där vi nu ser Hospitalskvarnen som också kan dateras tillbaka till medeltiden.

Hospitalet tog emot sjuka och fattiga. Många av dem var barn som av någon anledning stod ensamma i livet. Barnen, och även de vuxna, fick bidra till sin försörjning genom tiggeri. På stadshistoriska museet kan man se en av de tiggargrickor som de bar i ett snöre kring halsen, auktoriserade tiggare! Hur det var med de fattiga som inte fick en bricka men som ändå försökte försörja sig bl a genom tiggeri, kan vi bara försöka föreställa oss. En aktuell fråga även i vår tid.

Konsträdgård och Tornen i Söderköping

Söderköpings tredje konsträdgård uppförs nu på Skvallertorget. De två tidigare finns vid Bielkegatan och i Brunnsparcken. Passa på att gå ut på bryggan som är en del av trädgården. Från den får man ett nytt perspektiv på ån och de byggnader som finns i anslutningen till den. Trädgården är anlagd, konstverket kommer att invigas under hösten, eller möjligen nästa vår.

Fyra av "Tornen i Söderköping", en utställning som bjuder på en lekfull

historisk vandring för alla från 4 år finns också i Drothemskvarteren. Två varelser, Nu och Då, som kanske är en flicka från medeltiden och en pojke från idag, upplever tillsammans olika saker i de olika tornen. Varje torn innehåller en scen i en tittskåpsteater, en berättarröst, bilder av olika föremål och varelser och en djup källarglugg att kika ner i. Tornen har också "maskiner" med rörliga bilder där vi som åskådare får vara med och skapa olika sammanhang genom att vrida och dra i olika spakar och hjul.

Minimarknad och gyckel under gästtabudet

Under gästbudsdagarna anordnar fastighetsägarna en liten minimarknad. Dessutom dyker gyckelgruppen Mareld upp vid några tillfällen, se kalendariet i tidningen. Och ett stenkast från torget, vid Kalle mä Pipas stugaa uppför teatersällskapet Sythercopie sin Medeltidsrapodi nr 6.

Barbro Mellqvist
Medeltidscentrum

Vår badrumsutställning växer vidare

Vi har kompletterat vår utställning med Hafa badrum, nya kampanjerbjudanden varje månad.

Kom gärna in till oss och jämför priser.

Funderar ni på att renovera ert badrum hjälper vi till med hela projektet. Ett badrum - en kontakt!

Varmvattenberedare

Vi monterar beredare 15-300 liter för villa och fritidshus.

Ring och boka din installation

Nyttja ROT-avdraget!
50% avdrag på installationskostnaden
Upp till 50.000,-

Satsa på värmepump från Thermia i höst

Prata med oss så hjälper vi Er

Öppetider

Må-tor
10-17

Fre 10-15
el enl ök per telefon

0121-10 100

Rörservice AB
Virkesgatan 6
Söderköping

Skärkarlen

Yvonne Bäckstedt

En dag i början av juli följde vi med Sven Nilsson, en av de sista riktiga säljägarna, till bådarna i yttersta delen av Sankt Anna skärgård. Vår önskan var att få dokumentera en säljakt och att bevittna all den kunskap som Sven Nilsson besitter i ämnet.

Sven Nilsson på Kallsö i S:t Anna skärgård är trots sina 83 år pigg och alert både till kropp och själ.

Han är tredje generationen yrkesfiskare i familjen. Sonen Ulf var tänkt att bli den fjärde generationen fiskare på gården, men mycket har förändras på några år. 2007 införde Fiskeriverket krav på licens för de som ska fiska ål, men inga nya fiskare kan få licensen, den är bara till för de som haft tillstånd tidigare. Sakta dör alltså ålfisket ut. Bra säger Jordbruksverket, katastrof säger skärgårdsfiskarna.

- Det finns inga skärgårdsbor kvar, bara skärgårdsboende, säger Sven. Fritidsfolket har ökat markant, liksom skarvarna och sälen. Mycket värdefull kunskap har försvunnit, samtidigt som de fiskevårdande åtgärderna minskar.

Sven Nilsson berättar att skärgården invaderas av skarvar som jagar och äter sig mätta på fisk. Av abborrhbeståndet är det inte mycket kvar, säger han. Antalet skarvar måste minska betydligt för att fisket ska räddas. - Vi måste pricka många fler ägg och skjuta mer för att få den balans vi behöver. Sven är mycket kritisk och skräder inte orden när han talar om restriktionerna från Länsstyrelsen och Jordbruksverket. - Det är ingen levande skärgård de står för! Han syftar bl. annat på ålfisket

Sälen har ökat markant och nu finns det ca. 40 000 sälar i Östersjön. De konsumerar stora mängder fisk, en säl konsumerar 5 kg per dygn och dessutom förstör de fiskeredskapen. Sven får tillbringa åtskilliga timmar i sjöboden när hommorna ska lagas efter sälens framfart. 10 sälar får skjutas i Östgötaskärgården i år.

Säljakt innebär i likhet med annan jakt mycket efterarbete. När sälen väl är bärgad ska den flås och alla prover som ska till forskningslabbet ska packas och frysas. Köttet styckas och förpackas. Skinnen ska avspäckas och paketeras för transport till skinnberedning. Späcket kokas och blir till impregneringsolja. Det som sen återstår blir "örngott" åt 10-15 havsörnar.

Under två intensiva dagar fick vi uppleva skärkarlens vardag och delta i arbetet. Tack Sven för att vi fick vara med!

Text : Yvonne Bäckstedt & Christer Wastesson
Foto: Yvonne Bäckstedt

Fotoservice Yvonne Bäckstedt
Reklambild Familjehögtider Naturfoto
Yvonne.backstedt@telia.com www.filmscan.se

